

ISSN 1581-9027

zelena dežela

Glasiilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

št. 129 / avgust 2015

BREZ PREDSDOKOV

o kmetijstvu in SKP • Agriculture and CAP

WITHOUT PRECONCEPTIONS

» CVETKO
ZUPANČIČ
predsednik
KGZS

Več nas je, lažje dosežemo želeno. Res je tudi, da se težje uskladimo, a to je že druga zgodba. V prejšnji številki Zelene dežele smo govorili o zbiranju podpisov za spremembo zakona o dohodnini in delu sklada kmetijskih zemljišč ter gozdov, o vložitvi več kot 5000 podpisov podpore v državni zbor in o upanju, da bodo poslanci prisluhnili volji volivcev. Uspelo nam je! Pri zakonu o dohodnini smo uspeli doseči, da se je ukinil prag za obvezno vodenje računovodstva. Stem so kmetije razbremenjeni dodatne administracije in ne tako majhnih stroškov. Še enkrat se je pokazalo, da se s skupno akcijo in voljo po spremembah lahko nekaj doseže.

Bliža se čas, ko bo za nekatere konec počitnic, za druge pa konec poletnega dela na kmetijah. To je tudi čas, kot vsako leto, v znamenju sejma Agra v Gornji Radgoni. Tudi tokrat se bomo lahko srečali na tem najpomembnejšem dogodku za slovensko kmetijstvo, saj je zbornica ponovno aktivno sodelovala pri oblikovanju programa. Prav tako se bomo predstavili v hali B, kjer se bodo poleg osmih območnih kmetijsko-gozdarskih zavodov pri KGZS predstavila številna združenja, zveze in društva, ki s svojim delovanjem pomembno prispevajo k ohranitvi in razvoju slovenskega podeželja. Sicer pa lahko več o dogajanju na sejmu preberete v tej številki.

Vabljeni torej na sejem, kjer bo prava priložnost za srečanje, pogovor in usmeritve za delo na kmetiji ali pa priložnost za sproščen izlet na ta konec Slovenije po vročem poletju in napornem delu. Veselimo se vašega obiska!

IZ VSEBINE

RUBRIKA	NASLOV ČLANKA	STRAN
NE PREZRITE	VABILO NA SEJEM	3
TEMA MESECA	SEJEM AGRA: PRAZNIK RODOVITNOSTI	4
	DOBRODOŠLI NA ZBORNICNEM PROSTORU	6
	PROGRAM KGZS NA SEJMU AGRA 2015	7
AKTUALNO	KGZS DOSEGLA UKINITEV PRAGA ZA OBVEZNI VSTOP V RAČUNOVODSTVO	10
	PRVA POMOČ ZA MLADE KMETE	11
	SHEMA ZA MALE KMETE	13
	BREZ PREDSDOKOV O KMETIJSTVU IN SKP	15
	OSNOVE USPEŠNE PRODAJE NA KMETIJI	16
	NASVETI	SPLETNE PREVARE PRI NAKUPU KMETIJSKE MEHANIZACIJE
OCENA TELESNE KONDICIJE PRI KRAVAH IN TELICAH		22
ZA VARNO DELO V GOZDU		23
DIGESTAT – OSTANEK IZ BIOPLINARN		25
VOLNA NI ODPADEK		26
DELO KGZS	SAGITER – IZNAJDLJIVOST PODEŽELJA ZA BOLJŠI JUTRI	26
	MOBILNOST V IZOBRAŽEVANJU	28
	KONČAN JE PROJEKT LIFE+	29
NA KONCU	RECEPT: FIŽOLOV GOLAŽ NAGRADNA UGANKA	30
VABIMO	PODEŽELJE V MESTU	31

KAKO DO INFORMACIJ NA KGZS

SPLOŠNE INFORMACIJE

Tel.: 01 513 66 00, e-naslov: kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

UREDNIŠTVO ZELENE DEŽELE

Tel.: 01 513 66 40, e-naslov: zelena.dezela@kgzs.si

Zelena dežela št. 129, avgust 2015 • Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki izhaja šestkrat letno in je za člane KGZS brezplačno. • Uredništvo: KGZS – Zelena dežela, Gospodinjaska ulica 6, 1000 Ljubljana, tel.: 01/5136640, e-pošta: zelena.dezela@kgzs.si, splet: www.kgzs.si • Uredniški odbor: Danilo Markočič, Anita Jakuš, Anemarija Gerold, Vincenc Otoničar, Janko Rihtarič, Rok Sedminek • Odgovorni urednik: Robert Peklaj • Novinar: Marjan Papež • Fotografija na naslovnici: arhiv KGZS • Tehnično urejanje: Andrej Lombar • Jezikovni pregled: Marjana Cvirn • Fotografije: arhiv KGZS (če ni drugače navedeno) • Tisk: SET d.o.o. • Naklada: 79.000 izvodov

BREZ PREDSDOKOV
o kmetijstvu in SKP • Agriculture and CAP
WITHOUT PRECONCEPTIONS

Izvedba tega projekta je financirana s strani Evropske komisije. Vsebina objave je izključno odgovornost avtorja in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

NE PREZRITE

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Spoštovani!

Med 22. in 27. avgustom vabljeni na razstavnih prostor Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije v hali B na 53. mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu AGRA v Gornji Radgoni.

Na njem se bodo poleg osmih območnih kmetijsko gozdarskih zavodov pri KGZS predstavila številna združenja, zveze in društva, ki s svojim delovanjem pomembno prispevajo k ohranitvi in razvoju slovenskega podeželja.

Prava priložnost za srečanje, pogovor in usmeritve za delo v korist slovenskega kmeta, kmetijstva, gozdarstva, ribištva in podeželja.

Veselimo se vašega obiska!

Cvetko Zupančič, predsednik KGZS

Še posebej vabljeni na nekatere dogodke, ki jih organizira KGZS:

SOBOTA, 22. avgust 2015

11.30 – 13.00 / maneža

Odprije razstave in revija vseh razstavljenih živali

PONEDELJEK, 24. avgust 2015

14.00 – 15.00 / maneža

Podelitev nagrad najboljšim "mladim rejcem" za najboljšo predstavitev živali javnosti

TOREK, 25. avgust 2015 / dan zbornice

09.30 – 11.00 / dvorana 1

15 let KGZS in podelitev priznanj S kmetije za vas

11.00 – 12.00 / dvorana 1

Posvet Trženje sodobne kmetije

12.00 – 13.00 / dvorana 1

Posvet Obdavčitve v kmetijstvu

SREDA, 26. avgust 2015

10.00 - 11.45 / dvorana 5

Praščičerejski posvet in podelitev priznanj ter pohval najboljšim rejam

Gornja Radgona

Tradicionalno svež!

22. - 27. 8. 2015

53. MEDNARODNI KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM

POMURSKI SEJEM
www.pomurski-sejem.si

Sejem AGRA: praznik rodovitnosti

AGRA 2015 je sejem presežkov in največji praznik stanovskega, poslovnega in strokovnega druženja.

AGRA se bo tudi s svojo 53. ponovitvijo od 22. do 27. avgusta v Gornji Radgoni potrdil kot najpomembnejši mednarodni kmetijsko-živilski sejem v Sloveniji ter v sosedski regiji Avstrije, Hrvaške in Madžarske. Vrhunsko tehnologijo, mehanizacijo in opremo za kmetijstvo ter prehransko industrijo, najkakovostnejšo lokalno in regionalno hrano, vina ter ekološke pridelke predstavlja 1785 razstavljalcev iz 30-tih držav na skupno 69.500 kvadratnih metrov razstavnih površin. Nova znanja in spoznanja o okolju prijazni pridelavi in predelavi zdrave hrane ter večanju samooskrbe posredujejo številni, za javnost odprti strokovni posveti ter žive predstavitve. S strokovnimi razstavami in dogodki AGRA slavi Mednarodno leto prsti. Mladi rejci govedu, konje-rejci in pridelovalci opozarjajo na pomen interdisciplinarnega pristopa ter prisotnosti kmetijstva na vseh ravneh izobraževanja, gospodarstva in življenja. V vzorčnih vrtovih in ob razstavah živali lahko obiskovalci na praktičen način pridobijo najnovejša spoznanja o tem, kaj in kako lahko sami pridelajo ter na katere izmed avtohtonih sort in pasem ne smejo pozabiti. Po koledarju in urniku se lahko zabavajo, uživajo v odličnih jedeh in vinih ter se pri tem izobražujejo.

PRAZNOVANJE RODOVITNOSTI

Sejem AGRA 2015 namenja posebne poudarke Mednarodnemu letu prsti, me-

tuljnicam kot osnovi rodovitnih tal, industrijski konoplji kot rastlini tisočerih priložnosti, zeliščem in aromatskim rastlinam, ekološkemu kmetijstvu in prehrani, hrani iz naše bližine in lokalni prehranski oskrbi, gozdu in lesu kot nacionalnemu bogastvu ter kmetijski tehniki za varno in okolju prijazno kmetovanje.

Otvoritveni dan bo popelstril 2. festival piva in zabavni večer z Manco Špik.

Od sobote do ponedeljka bo potekala mednarodna šola mladih rejcev goveda. Ti se bodo na maneži predstavili s tehnikami priprave, vodenja in javne predstavitve plemenskih telic. Potekalo bo ocenjevanje in izbor najlepše pripravljene ter najboljše vodene in predstavljene živali, ki se bo zaključilo s podelitvijo priznanj najboljšim "mladim rejcem" za najboljšo predstavitev živali javnosti.

Vse dni vabijo atraktivni na-

stopi študentov z lipicanskimi konji, možnosti jezdenja in vožnje s kočijo za obiskovalce ter konjičkove delavnice za otroke.

S posebnimi razstavnimi prostori se predstavljajo tuje države in regije: Romunija, Poljska, Avtonomna pokrajina Vojvodina, Srbija, Madžarska, Kitajska, podjetja iz Avstralije ter podjetja iz Hrvaške.

SEJEM JE ŽIV

Agro oživljajo strokovne razstave govedu, konj, prašičev, drobnice, slovenskih avtohtonih pasem domačih živali, čebelarstva, perutnine, malih živali, rib v ribniku ter enodnevnega razstava kraških ovčarjev.

Na najbolj zelenem delu sejma se razprostirajo osrednji sejmski vrt Biotehniške šole Rakičan, njiva s praktičnimi prikazi gojenja avtohtonih rastlin in zelenega gnojenja, Gain samooskrbni družinski ekološki vrt ter permakulturno-bio-

dinamični vrt z ekološko hiško iz slamnatih bal. Obiskovalci lahko ob svežih nasadih občudujejo trajne nasade slovenskega trsnega izbora, ekstenzivni nasad starih slovenskih sort jablan, zasaditev hmelja ter sejemsko učno gozdno pot. V povezavi z rastlinskimi nasadi je predstavljena industrijska konoplja kot rastlina tisočerih priložnosti. Prikazana so inovativna moderna oblačila iz industrijske konoplje z dodatki ostalih naravnih materialov, kot sta volna in lan. Konopljni izdelki se predstavljajo na razstavnem prostoru Konopka v hali D, v Agrini kuhinji, na gradbenih delavnicah ob hiški iz slamnatih bal pri permakulturno-bio-dinamičnem vrtu, tradicija njene pridelave in predelave pa na razstavi stare opreme.

STROKOVEN IN POUČEN

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sla-

AGRA ZELENA TUDI V MOBILNOSTI – Z ORGANIZIRANIM AVTOBUSNIM PREVOZOM

Vse dni sejma je v po ugodnih paketnih cenah organiziran avtobusni prevoz na relaciji Ljubljana–Gornja Radgona–Ljubljana.

Vstopna postaja	Ljubljana–Gornja Radgona	Gornja Radgona–Ljubljana	*Cena paketa – odrasli	*Cena paketa – mladina
Ljubljana AP – peron št. 3	7.30 (odhod)	19.06 (prihod)	25 €	23 €
Žalec	8.28	18.08	20 €	18 €
Celje AP – peron št. 8	8.41	17.54	19 €	17 €
Maribor AP – zunanji peron	9.30	17.05	15 €	13 €
Gornja Radgona	10.10 (prihod)	16.25 (odhod)		

* Paket vsebuje prevoz, vstopnico za sejem in malico na sejmišču. Več informacij: Vesna Dajčman, T: 02 5642 118, E: vesna@pomurski-sejem.si.

TEMA MESECA

vi Mednarodno leto prsti z razstavo »Rodovitna tla za varnost preskrbe s hrano«. Pripravili so strokovne posvete in okrogle mize na teme večanja samooskrbe, varovanja kmetijskih zemljišč, čebel, gospodarjenja z gozdom in lesom, prepovedi gojenja gensko spremenjenih rastlin, varovanja potrošnikov, varne hrane, varuha odnosov v prehranski verigi, problematike zavržene hrane, konoplje kot priložnosti za kmetijsko-prehranski sektor, namakanja in dopolnilnih dejavnosti. Pridelovalcem bodo nudili konkretne nasvete, najmlajše pa vzgajali v ustvarjalnih delavnicah.

Konzorcij biotehniških šol Slovenije pripravlja vsakodnevne predstavitve poklicev in degustacije izdelkov, ki jih ustvarjajo mladi.

Ministrstvo za okolje in prostor skupaj z naravnimi parki Slovenije gradi sožitje neokrnjene in urbane narave.

V programu je skupna, za javnost odprta seja Odbora Državnega zbora RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Odbora Državnega zbora RS za gozdarstvo.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije obeležuje 15-letnico delovanja, predstavlja dejavnosti in območne kmetijsko-gozdarske zavode. Pripravili so jubilejno 20. akcijo S kmetije za vas, prašičerejski posvet ter strokovna svetovanja za obiskovalce.

GZS, Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij ponuja na ogled in v pokušnjo 50 najboljših blagovnih znamk slovenskih živilskih izdelkov, odlične pekarske izdelke s pekarno, dosežke s tekmovanja EcoTrophelia Slovenija 2015 in organizirala je sadjarski posvet.

Kmetijski inštitut Slovenije poudarja mednarodno leto tal, metuljnice, kmetijsko tehniko in čebelarstvo.

Zavod za gozdove Slovenije predstavlja drevesne vrste, rabo

UGODNE CENE VSTOPNIC IN POPUSTI
Cena celodnevne vstopnice za odrasle je 7,00 evrov, za učence, dijake in študente 4,00 evre. Upokojenci si lahko sejem ogledajo za 6,00 evrov. Družinska vstopnica (2 odrasla in 3 otroci do 15 let) stane 14,00 evrov. Posebne ugodnosti so na voljo za skupine mladih in odraslih nad 20 oseb. Za otroke do 6 let in invalide na vozičkih s spremljevalcem ni vstopnine. Parkiranje je brezplačno.

Pomurski sejem podarja vsem gospodinjom v Sloveniji 50-odstotni popust na vstopnice, ki je unovčljiv s kuponom, objavljenim na naslovnici letaka Tuš, ki ga bodo prejeli kupci na domove 17. in 18. avgusta 2015. Poseben kupon v tem letaku omogoča tudi 20-odstotni popust pri sejemskem nakupu Slovenskih dobrot iz slovenske keramike in Slovenskih jedi iz največjega keramičnega lonca na svetu. Zavarovalnica Vzajemna v programu Varuh zdravja nudi ugodnejši nakup sejemskih vstopnic za odrasle in družine.

lesa ter nego gozda. Vsak dan so poskrbeli za strokovno vodeno ogled z gozdarjem po sejemski učni gozdni poti in za otroške delavnice. Pripravili so strokovne posvete o sanaciji gozdov po žledolomu, vlogo gozdov v pašnih redih za čebele, preudarnem gospodarjenju z gozdom ter popasenosti, izde-

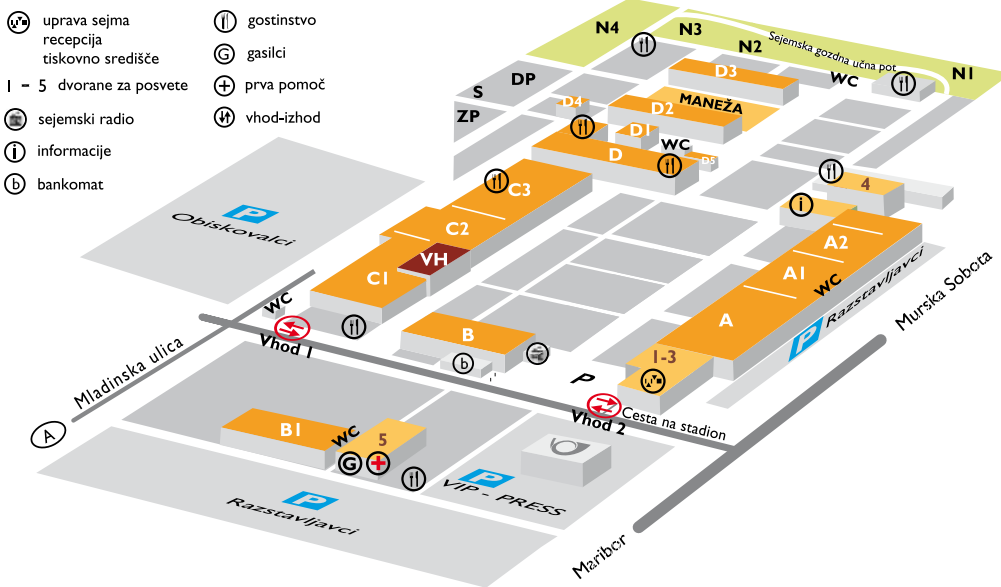
lovanje skulptur iz lesa z motorno žago, demonstracije varnega dela z motorno žago ter 17. državno sekaško tekmovanje lastnikov gozdov.

Zadružna zveza Slovenije je organizirala osrednjo predstavitev v znamenju sončnic in bo podelila priznanja najbolj uspešnim zadružnikom.

Gradbeni inštitut ZRMK in Energetsko svetovanje za občane mreže ENSVET sta poskrbela za brezplačna neodvisna strokovna svetovanja obiskovalcem sejma na tematike trajnostne gradnje in obnove ter uporabe obnovljivih virov energije.

Regionalna razvojna agencija Mura v sodelovanju s Pomursko gospodarsko zbornico predstavlja projekt Pomurje Re(j)dno dobro s poudarkom na predstavitvi živilskih podjetij Pomurja.

Obrtno podjetniška zbornica Murska Sobota je na skupnem razstavnem prostoru organizirala aktivno promocijo svojih članic.

Osvežene informacije: www.pomurski-sejem.si

TEMA MESECA

Slovenski trgovec Tuš vsak dan seznanja obiskovalce s pridelovalci Slovenskih dobrot: konoplje s čokolado, olja, moke, čaja, korenčka, ječmena, kozjega mleka, malin, jagod, jabolka ... Kuhali bodo slovenske jedi iz največjega lonca na svetu (pohorski lonec, bograč) ter pekli Slovenske dobrote v slovenski keramiki (slovenska potica in gibanica po prekmursko).

V času sejma AGRA poteka v Gornji Radgoni Svetovni kongres konoplje, kar se odraža tudi v dogajanju na sejmju.

Strokovne razstave, posvete in dogajanje prispevajo Čebelarska zveza Slovenije, Obrtno – podjetniška zbornica

Slovenije in območne zbornice Pomurja, Združenje turističnih kmetij Slovenije, Zveza društev podeželske mladine Slovenije, razvojne agencije, lokalne akcijske skupine in druge najvidnejše ustanove, združenja, društva in posamezniki.

ŽIVAHEN

Obiskovalce razvajajo, družijo in zabavajo številne prireditve: 2. Festival piva in zabavni večer z Manco Špik v soboto, razstave ter pokušnje vin, sokov, medu, mesnih in mlečnih izdelkov, nagrajenih na strokovnih ocenjevanjih kakovosti pod okriljem sejma AGRA, 17. državno sekaško tekmovanje lastnikov

gozdov, obeležitev 20. obletnice Zveze kmetič Slovenije, srečanja kmečkih žena in deklet, podeželske mladine, someljcev in vinskih viteзов, ob 47. dnevu avstrijske in slovenske Štajerske, starodobnih traktorjev Steyr, izbor najtežje buče, tekmovanji v vlečenju vrvi in plesanju polke, nogometna tekma slovenske vinske reprezentance ...

Pomurski sejem je v hali C3 poskrbel za Agrino kuhinjo, ki ponuja jedi iz izdelkov Agrinih ocenjevanj, vrtnin iz sejmskih vrtov in slovenskih tradicionalnih dobrot, pripravljenih na sodoben način. Igralnica v hali D2 vabi otroke na ustvarjal-

ne delavnice, prijetna presenečenja ter vodene ogledse sejma. Predstavljajo se slovenske turistične kmetije. V maneži se menjavajo nastopi in predstavitve lipicanskih konjev, šole jahanja, vožnje z lipicansko vprego, revije goveje živine, revija drobne, predstavitev kraških ovčarjev in dela ovčarskega psa z ovcami. V hali D1 so na voljo strokovno vodeni ogledi prašičerejske razstave ter v hali D2 Konjičkove delavnice za otroke.

» MIRAN MATE

Dobrodošli na zborničnem prostoru

Med 22. in 27. avgustom vas vabimo na razstavni prostor Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije v hali B na 53. mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu AGRA v Gornji Radgoni.

Že vrsto let Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) aktivno sodeluje na sejmu Agra. Tudi letos bomo imeli v hali B razstavni prostor, na katerem se bodo poleg osmih območnih kmetijsko-gozdarskih zavodov pri KGZS predstavila številna združenja, zveze in društva, ki s svojim delovanjem pomembno prispevajo k ohranitvi in razvoju slovenskega podeželja. Zagotovo bo v šestih dneh, kolikor traja sejem, naš razstavni prostor prava priložnost za srečanje, pogovor in usmeritve za delo v korist slovenskega kmeta, kmetijstva, gozdarstva, ribištva in podeželja. Vljudno vabljeni, da ga obiščete!

DOGODKI NA DAN ZBORNICE

Ni pa naš razstavni prostor edini prostor, kjer se bomo lahko srečali. Seveda KGZS pripravlja kar nekaj zelo zanimivih posvetov, srečanj in dogodkov, tako da skoraj ni dneva, ko se na sejmju ne bo dogajalo nekaj, kar bomo organizirali mi.

Z dogodki bo napolnjen predvsem torek, 25. avgust, ko je na sejmju tudi uradno dan KGZS. Začeli bomo že zjutraj z novinarsko konferenco, kjer bomo predstavili dejavnosti KGZS. Osrednji dogodek bo ob 9.30 v dvorani 1, kjer bomo predstavili 15-letnico delovanja zbornice, predvsem pa povezavo med člani in zbornico, ki se pleče že vrsto let v korist

BREZ PREDSDOKOV
o SKP in kmetijstvu • CAP and Agriculture
WITHOUT PRECONCEPTIONS

Náš razstavni prostor bo letos obeležen v znamenju projekta Brez predsodkov o SKP in kmetijstvu, ki ga sofinancira Evropska komisija. S projektom želimo predstaviti zgodbo o kmetijstvu in SKP na izviren način, in sicer tako, da ovržemo predsodke, ki so razširjeni v javnosti tako o kmetijstvu kot tudi o Skupni kmetijski politiki. Z različnimi načini želimo vplivati na javno mnenje o kmetijstvu in ga predstaviti tako, da bo zanimiv predvsem mladi generaciji in tudi drugim. Več o projektu boste lahko izvedeli tudi na posebni informacijski točki na našem razstavnem prostoru.

TEMA MESECA

slovenskega kmetijstva. Takoj za tem bo sledila **svečana podelitev priznanj kmetijam**, ki so letos sodelovale v akciji **S kmetije za vas**. Letos bo še posebej pomembna, saj že 20 let iščejo kmetije, ki si s sodobnimi tržnimi prijemi in izboljšavami zagotavljajo svoj obstoj.

Drugi del dneva je namenjen izobraževanju, saj pripravljamo kar dva posveta, ki bosta pritegnila veliko pozornost. **Prvi posvet ob 11. uri** se bo ne-

posredno navezoval na akcijo **S kmetije za vas**, saj bomo predstavili, **kako tržiti sodobno kmetijo**. Že dolgo namreč velja, da ni dovolj le dobro pridelati, temveč je treba znati tudi prodati. Kako se tega lotiti in na kaj mora biti pozoren kmet, ko se loti trženja svojih pridelkov in izdelkov, bomo predstavili v dvorani 1.

V isti dvorani bomo ob 12. uri predstavili obdavčitve v kmetijstvu. Na nekaj področjih

so namreč napovedane spremembe davčnih in drugih zakonov, ki bodo vplivale na davčne obremenitve kmetov. Opozorili bomo na odprta vprašanja in možne rešitve pri pavšalni obdavčitvi osnovne kmetijske dejavnosti in kako obdavčiti druge kmetijske in dopolnilne dejavnosti. Zagotovo je to tema, ki zanima prav vse, ki se ubadajo s kmetijstvom.

NASVETI OB PRAVEM ČASU

Letos bomo na KGZS več pozornosti namenili tudi strokovnim nasvetom. Vsak dan bodo tako dopoldne kot popoldne prisotni naši svetovalci za določena področja, ki vam bodo na voljo za kratek nasvet. Natančen seznam ur in svetovalnih vsebin lahko preberete v posebnem okvirju.

Dobrodošli torej na zborničnem prostoru v času sejma!

PROGRAM KGZS NA SEJMU AGRA 2015

SOBOTA, 22. AVGUST 2015

11.00–13.00 / maneža

Odprtje sejma

13.00–15.00 / hala B, razstavni prostor KGZS

Strokovni nasveti KGZS:

- **povezovanje pridelovalcev**
- **predelava mleka**

NEDELJA, 23. AVGUST 2015

9.00–11.00 / hala B, razstavni prostor KGZS

Strokovni nasveti KGZS:

- **gozdarstvo, PEFC in škode po divjadi**
- **svetovanja za mlade kmete**

13.00–15.00 / hala B, razstavni prostor KGZS

Strokovni nasveti KGZS:

- **gozdarstvo, PEFC in škode po divjadi**

PONEDELJEK, 24. AVGUST 2015

9.00–10.00 / hala B, razstavni prostor KGZS

Strokovni nasveti KGZS:

- **neposredna plačila in ukrepi KOPOP, OMD, EK**

9.30–11.45 / maneža

Ocenjevanje razstavljenе goveje živine

11.00–11.45 / dvorana 2

Predstavitve Kaj je prinesla SKP slovenskemu podežlju za medije iz Srbije, Makedonije in Hrvaške

13.00–15.00 / hala B, razstavni prostor KGZS

Strokovni nasveti KGZS:

- **identifikacija in registracija živali ter zdravstveno stanje v reji drobnice in govedoreji**

14.00–15.00 / maneža

Mednarodna šola mladih rejcev: Podelitev nagrad najboljšim "mladim rejcem" za najboljšo predstavitev živali javnosti

TOREK, 25. AVGUST 2015 – DAN KGZS

9.00–11.00 / hala B, razstavni prostor KGZS

Strokovni nasveti KGZS:

- **pravni nasveti**

9.00–09.30 / dvorana 1

Novinarska konferenca KGZS ob dnevu zbornice

9.30–11.00 / dvorana 1

Predstavitve 15 let KGZS in Zaključek akcije S kmetije za vas

11.00–12.00 / dvorana 1

Posvet Trženje sodobne kmetije

12.00–13.30 / dvorana 1/

Posvet Obdavčitve v kmetijstvu

13.00–15.00 / hala B, razstavni prostor KGZS

Strokovni nasveti KGZS:

- **obdavčitve v kmetijstvu**

SREDA, 26. AVGUST 2015

9.00–11.00 / hala B, razstavni prostor KGZS

Strokovni nasveti KGZS:

- **socialno podjetništvo**

10.00–11.45 / dvorana 5

Prašičerejski posvet in podelitev priznanj in pohval najboljšim rejcem

13.00–15.00 / hala B, razstavni prostor KGZS

Strokovni nasveti KGZS:

- **kmetijsko-zemljiška politika**

ČETRTEK, 27. AVGUST 2015

9.00–11.00 / hala B, razstavni prostor KGZS

Strokovni nasveti KGZS:

- **dopolnilne dejavnosti**

13.00–15.00 / hala B, razstavni prostor KGZS

Strokovni nasveti KGZS:

- **vodovarstvena območja – VVO**

TEMA MESECA

IZBRANO IZ PROGRAMA DOGAJANJA NA MEDNARODNEM KMETIJSKO-ŽIVILSKEM SEJMU AGRA 2015

VSE DNI SEJMA

Razstavní prostor Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v hali A

- Razstava prsti v Sloveniji »Rodovitna tla za varnost preskrbe s hrano«,
- Jutranja kava z ministrom, 23. - 26. 8. od 9.00 – 10.00
- Okrogle mize o aktualni problematiki, od 23. - 26. 8.

Razstavní prostor Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije v hali B

- Strokovni nasveti KGZS: 22.8. od 13.00 – 15.00, 23. - 27. 8. od 9.00 – 11.00 in 13.00 – 15.00

Razstavní prostor GZS, Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij v hali A

- Razstava Odličnih pekovskih izdelkov 2015, razstave sezonskega sadja, 50 blagovnih znamk slovenskih živilskih izdelkov ter izdelkov EcoTrophelia Slovenija 2015. Vsak dan: od 10.00 - 13.00 in 16.00 - 19.00 »Happy hour“ z degustacijami slovenskih živilskih izdelkov.

Razstavní prostor Konzorcija biotehniških šol Slovenije v hali A

- Predstavitev poklicev in degustacije izdelkov vsak dan: 10.30 - 12.00 in 14.30 - 16.00

Razstavní prostor Tuš v hali A

- Spoznajmo pridelovalce Slovenskih dobrot, vsak dan ob 11.00 in 15.00

Razstavní prostor Tuš pri vhodu v halo B

- Slovenske jedi iz največjega lonca na svetu ter Slovenske dobrote v slovenski keramiki, vsak dan od 9.00 - 19.00

Agrina kuhinja v hali C3

- Priprava in pokušnja jedi iz izdelkov Agrinih ocenjevanj, najboljših slovenskih pridelkov in mesa

Igralnica za otroke v hali D

- Delavnice, ustvarjanje in presenečenja: 10.00 - 17.00
- Vodeni ogledi sejma vsak dan: 11.00 - 12.00 in 14.00 - 15.00

Razstavní prostor zveze turističnih kmetij v hali C3

- Predstavitev slovenskih turističnih kmetij

Razstavní prostor Gradbenega inštituta ZRMK v hali A1

- Brezplačna svetovanja strokovnjakov ZRMK in Energetskega svetovanja za občane mreže ENSVET

Demonstracijski prostor - DP

- Demonstracija varnega dela z motorno žago od 24. - 26. 8. ob 11.30 in 13.30

Vzorčni nasad N1

- Strokovno voden ogled z gozdarjem po sejmski učni gozdni poti / 9.00 - 15.00
- Delavnice za otroke "Gozdna šola" / 9.00 - 15.00
- Razstava »Nega gozda: danes za jutri« / 9.00 - 17.00

Vzorčni nasad N2

- Vodeni ogledi po vzorčnem nasadu poljščin, vrtnin in avtohtoni sort kmetijskih rastlin, Biotehniške šole Rakičan

Vzorčni nasad N3

- Vodeni ogledi po permakulturnem vrtu z biodinamičnim gospodarjenjem v izvedbi podjetja Amarant
- Sejmski vinograd s slovenskim trsnim izborom

Vzorčni nasad N4

- Gain ekološki samooskrbni vrt, svetovanja strokovnjaka: 23.8. ves dan, 24.8. in 26.8. od 16.00 do 18.00, 25.8. od 10.00 do 12.00 ter 27.8. ves dan
- Sejmska njiva s prikazom mešanice kultur za zeleno gnojenje, starih sort žit in oljnic
- Ekološka hiša iz slamnatih bal na lesenih pilotih s pečjo iz naftnega soda
- Prikaz gradnje iz konopljinih zidakov
- Ekstenzivni nasad starih sort jablan

Maneža

- Nastop in predstavitev lipicanskih konjev ter šole jahanja / maneža: 22. in 23. 8. od 11.00 – 12.00 in od 18.00 – 19.00, 24. 8. od 10.00 – 11.00 in od 15.00 – 16.00, 25. 8. od 11.00 – 12.00 in od 16.00 – 17.00, 26. 8. od 17.00 – 18.00, 27. 8. od 15.00 – 16.00
- Preizkus ježe na lipicanskem konju in vožnja z lipicansko vprego / maneža: 22. 8. od 12.00 – 14.00, 23. 8. od 10.00 – 11.00, 24. 8. od 16.00 – 18.00, 25. 8. od 12.00 – 14.00, 26. 8. od 18.00 – 19.00, 27. 8. od 12.00 – 14.00, od 15.00 – 16.00 in od 16.00 – 18.00
- Mednarodna šola mladih rejcev različnih pasem goveda, 22. 8. od 14.00 – 17.00, 23. 8. od 14.00 – 16.00 in 16.00 – 17.00, 24. 8. od 11.00 – 14.00 in od 14.00 – 15.00
- Revije razstavljenе goveje živine 25. 8. od 10.00 – 11.00 in od 15.00 – 16.00, 26. 8. 2015, od 16.00 – 17.00, 27. 8. od 10.00 – 11.00 in od 14.00 – 15.00

Hala D1

- Strokovno voden ogled prašičerejske razstave ob 23., 24., 25. in 27. 8. ob 11.00

Hala D2

- Konjičkove delavnice za otroke / hala D2: 22. in 23. 8. od 12.00 – 14.00, 24. 8. od 11.00 – 12.00 in od 17.00 – 18.00, 25. 8. 2015 od 12.00 – 14.00 in 17.00 – 18.00, 27. 8. 2015 od 12.00 – 14.00
- Vinski hram, vodene pokušnje vin z Vinsko kraljico Slovenije, 23., 24., 25., in 26. 8. ob 14.00 in 16.00

PO DNEVIH

Sobota, 22. 8. 2015

- 10.00 / maneža: Otvoritev 53. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma AGRA
- 11.00-13.00 / dvorana 5: III. ZELIŠČNI FORUM
- 12.00 – 23.00 / Gostilna Amerika: 2. Festival piva

TEMA MESECA

14.30 – 16.30 / dvorana 1: srečanje ob 20-letnici Zveze kmetic Slovenije
15.00 – 16.00 / dvorana 3: predavanje o davčnih blagajnah
19.00 / Gostilna Amerika: Zabavni večer z Manco Špik na 2. Festivalu piva (brezplačen vstop)

Nedelja, 23. 8. 2015

9.30 – 10.30 / dvorana 1: Podelitev priznanj ocenjevanja medu
10.00 – 12.00 / dvorana 2: MKGP o pašnih redih
10.00 / demonstracijski prostor: 17. državno sekaško tekmovanje lastnikov gozdov
10.30 – 12.00 / dvorana 1: Sredstva v Programu razvoja podeželja za čebelarstvo
12.00 – 13.30 / dvorana 1: O vključevanju medovitih poljščin
12.00 – 14.00 / maneža: Tekmovanje v vlečenju vrvi
14.00 – 15.30 / dvorana 2: Z nego gozda danes, do boljših gozdov jutri
14.00 – 15.00 / prostor pred upravo sejma: Tekmovanje v plesanju polke
16.00 – 17.00 / dvorana 2: Podelitev priznanj 35. mednarodnega ocenjevanja kmetijske mehanizacije
17.00 / maneža: Podelitev priznanj 17. državnega sekaškega tekmovanja lastnikov gozdov

Ponedeljek, 24. 8. 2015

9.00 – 10.45 / dvorana 2: MKGP o naložbah v kmetijstvu iz naslova PRP 2014-2020
9.30 – 13.30 / dvorana 1: Veterinarski posvet
10.00 – 12.00 / dvorana 4: Posvet Združenja pridelovalcev sladkorne pese Slovenije
10.00 – 11.30 / dvorana 5: Engrotuš d.o.o.: Pomen povezovanja deležnikov v slovenski prehranski verigi
11.30 – 12.30 / dvorana 5: Priložnosti za delovna mesta - industrijska konoplja, semenarstvo, prehranska veriga, les
12.00 – 13.30 / dvorana 2: MKGP o inovativnih nepoštenih praksah v verigi preskrbe s hrano
13.00 – 15.00 / dvorana 4: »Kaj prinašajo novosti ekološkemu pridelovalcu?«
13.00 – 17.00 / zunanji prostor pred halo B: zabavna prireditve za otroke Radia Murski val in Vestnika
14.00 – 15.00 / maneža: Mednarodna šola mladih rejcev: Podelitev nagrad najboljšim "mladim rejcem" za najboljšo predstavitev živali javnosti
15.00 / dvorana 1: Podelitev priznanj mednarodnih ocenjevanj brezalkoholnih pijač, mlečnih in mesnih izdelkov

Torek, 25. 8. 2015

9.30 – 11.00 / dvorana 1: Predstavitev 15 let KGZS in zaključek akcije »S kmetije za vas«
9.30 – 11.00 / dvorana 2: Okrogla miza Vinske družba Slovenije
10.00 – 13.00 / dvorana 3: Posvet Slovenskega združenja za integrirano pridelavo zelenjave
10.00 – 12.00 / dvorana 4: Posvet MKGP o možnostih za mlade

prevzemnike v PRP 2014-2020

11.00 – 12.00 / dvorana 1: Posvet KGZS »Trženje sodobne kmetije«

11.00 – 15.00 / dvorana 2: Sadjarski posvet
11.00 – 14.00 / dvorana 5: Odprta seja Odbora Državnega zbora RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Odbora Državnega zbora RS za gospodarstvo
12.00 – 13.30 / dvorana 1: Posvet KGZS »Obdavčitve v kmetijstvu«
13.00 – 15.00 / dvorana 3: »Permakultura – kako do zdrave kmečke pameti?«
15.00 / dvorana 1: Podelitev medalj 41. odprtega državnega ocenjevanja Vino Slovenija Gornja Radgona
17.00 / ŠRC Gornja Radgona: Nogometna tekma Vinske reprezentance Slovenije

Sreda, 26. 8. 2015

9.00 – 10.45 / dvorana 3: Posvet: Viri onesnaževanja zraka, vode in zemlje iz kmetijstva
9.00 – 10.45 / dvorana 4: Posvet MKGP o novostih na področju dopolnilnih dejavnosti
10.00 – 13.00 / dvorana 1: Podelitev priznanj Zadružne zveze Slovenije
10.00 – 13.00 / dvorana 2: Posvet MKGP o možnostih namakanja
10.00 – 12.30 / dvorana 5: Prašičerejski posvet
10.00 – 13.00 / maneža: Dražba plemenskih telic
11.00 – 13.00 / dvorana 3: Posvet »Biodinamika – celosten pristop v kmetijstvu«
11.00 – 13.00 / dvorana 4: Posvet Zveze društev rejcev drobnice Slovenije
13.00 – 15.00 / dvorana 3: Ekosocialni forum o socialnem podjetništvu kot priložnosti za podeželje
13.00 – 15.00 / dvorana 4: Srečanje rejcev krškopoljskih prašičev
13.00 – 15.00 / maneža: Predstavitev dela ovčarskega psa, predstavitev pasem drobnice in prikaz striženja ovc
15.00 – 19.00 / dvorana 5: Srečanje ob 47. dnevu avstrijske in slovenske Štajerske
15.00 – 15.30 / maneža: Predstavitev Kraških ovčarjev
16.00 / zunanji prostor pred upravo sejma: »Najtežja buča in najzanimivejša zbirka okrasnih buč«

Četrtek, 27. 8. 2015

10.00 – 11.45 / dvorana 5: »Izzivi semenarstva in žlahtnjenja v ekološkem kmetijstvu«,
12.00 – 15.00 / dvorana 1: Posvet MKO »Zelene prakse v kmetijstvu in gozdarstvu«
12.00 / zunanji prostor pred upravo sejma: 6. srečanje starodobnih traktorjev Steyr
13.30 – 15.15 / dvorana 5: Posvet: »Kako prebuditi potencial slovenskih kmetij za več lokalne ekološke hrane?«

* Organizator si pridržuje pravico do sprememb!

Osvežene informacije: www.pomurski-sejem.si

KGZS dosegla ukinitev praga za obvezni vstop v računovodstvo

Veljati je začela sprememba Zakona o dohodnini.

ZDoh-2P, ki je bil sredi julija sprejet v Državnem zboru, že za leto 2015 širi seznam dohodkov, ki so za osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost oproščeni plačila dohodnine, ter z letom 2016 ukinja obveznost vodenja računovodstva.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) se je spomladi odločila, da pristopi k zbiranju podpisov volivk in volivcev za vložitev Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini. Predsednik Državnega zbora RS je pobudo sprejel in določil 60-dnevni rok za zbiranje podpisov podpore, ki je potekel 25. maja 2015. Zbrano je bilo zadostno število podpisov (več kot 5.000) za začetek zakonodajnega postopka. Medtem je svoj predlog spremembe zakona pripravila še Vlada RS.

Bistvena razlika med njima je bila, da se je KGZS vzemala za ukinitev obveznega vodenja računovodstva kmečkih gospodinjstev, ki v povprečju preteklih dveh let presegajo 7.500 evrov pavšalnih dohodkov iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti (tj. katastrskega dohodka in obdavčljivih subvencij), medtem ko se vladni predlog s to pobudo ni strinjal.

UPOŠTEVANA ZAHTEVA KGZS

Na seji Odbora za finance in monetarno politiko Državnega

zbora, ki je potekala 23. junija 2015, sta bila obravnavana oba zakona in nastal je t. i. hibrid, ki je vključeval bistveno zahtevo KGZS in je bila s strani članov odbora tudi izglasovana. **Državni zbor je spremembo zakona potrdil 13. julija, v Uradnem listu je bila objavljena 24. julija 2015.**

S spremembo zakona se širi nabor dohodkov, povezanih z osnovno kmetijsko in gozdarsko dejavnostjo (to so le tiste dejavnosti, ki so obdavčene na podlagi katastrskega dohodka), ki so oproščeni plačila dohodnine. Že doslej so bili plačila dohodnine oproščeni dohodki iz opravljanja kmetijskih in gozdarskih storitev v okviru strojnih krožkov, kmetijsko-okoljska podnebna plačila, plačila za ekološko kmetovanje, plačila v okviru območja Natura 2000, plačila za območja z naravnimi ali drugimi posebnimi omejitvami (OMD), plačila za dobrobit živali, plačila za gozdarsko-okoljske in podnebne storitve ter ohranjanje gozdov, plačila, pridobljena v zvezi z dolgoročnimi vlaganji (investicijske podpore), izplačila na podlagi zavarovanja za škodo na premoženju, za denarno pomoč, ki jo posameznik prejme zaradi naravne in druge nesreče, plačila za vodenje knjigovodstva FADN ter pavšalni dohodek do 40 čebeljih panjev. S spremembo Zakona o dohodnini se bo z letom 2015 oprostitev plačila dohodnine priznavala še za odškodnino za škodo, ki jo povzroča-

S pomočjo več kot 5.000 podpisov podpore je KGZS dosegla, da so v spremembi zakona ukinili prag za obvezni vstop v računovodstvo.

jo prostoživeče živali ali zavarovane prostoživeče živalske vrste, podpore za sheme kakovosti ter plačila za zeleno komponento. Zaradi vključitve plačil za zeleno komponento med dohodnine oproščene dohodke bo davčna osnova za neposredna plačila, ki so sicer obdavčena, nižja za približno 30 %.

UKINITEV PRAGA

Najpomembnejša pridobitev spremembe Zakona o dohodnini je ukinitev praga za obvezni vstop v računovodstvo. S 1. januarjem 2014 so morala kmečka gospodinjstva, ki so v povprečju dveh zaporednih predhodnih let presegla 7.500 evrov pavšalnih dohodkov, začeti davčno osnovo ugotavljati na podlagi računovodstva (na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov) oziroma na podlagi vodenja evidenc za davčne namene (na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov). Odslej se

bodo kmečka gospodinjstva za tak način ugotavljanja davčne osnove odločala zgolj prostovoljno in ne več kot obvezniki. Zaradi preprečitve morebitnih zlorab se bo lahko za vodenje računovodstva oziroma evidenc za davčne namene odločil le kmet, ki je hkrati tudi zavezanec za davek na dodano vrednost. Tisti, ki so postali z letom 2014 ali 2015 obvezniki, bodo lahko s 1. januarjem 2016 ponovno prešli na ugotavljanje davčne osnove na podlagi katastrskega dohodka, za leto 2015 pa bodo morali do konca marca 2016 še pripraviti davčni obračun. Finančna uprava RS je zagotovila, da bodo vsi zainteresirani o potrebnih postopkih za spremembo načina ugotavljanja davčne osnove pravočasno obveščeni. Kdor pa se je za računovodstvo odločil prostovoljno, mora v sistemu ostati najmanj pet koledarskih let.

» MAG. NEVA PAJNTAR

Prva pomoč za mlade kmete

Objavljen je prvi razpis Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete v programskem obdobju 2014–2020.

V petek, 31. julija, je bil objavljen prvi javni razpis za podukrep Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete za leto 2015. Višina razpisanih nepovratnih sredstev znaša 12 milijonov evrov, od tega za sklop A (mladi kmetje z zaposlitvijo na prevzeti kmetiji) 8,4 milijona evrov in za sklop B (ostali mladi kmetje) 3,6 milijona evrov.

Slovenija bo za izvedbo ukrepa v celotnem obdobju izvajanja namenila skupno 60,65 milijona evrov, od tega 80 % prispeva EU, 20 % pa Republika Slovenija.

Razpis je zaprtega tipa. Vnos vlog v elektronski sistem in vlaganje vlog v fizični obliki bo možen od prvega delovnega dne po izteku 21 dni od objave javnega razpisa v uradnem listu, se pravi od 24. avgusta do 18. septembra 2015.

Podpora se dodeli kot pavšalna pomoč v obliki nepovratne finančne pomoči, ki se izplača v dveh obrokih v obdobju največ petih let.

Znesek javne podpore znaša 45.000 evrov na upravičenca, ki se zaposli na kmetiji. Zaposlitev na kmetiji pomeni, da je mladi kmet pokojninsko-invalidsko in zdravstveno zavarovan iz kmetijske dejavnosti. Zaposlen mora biti ob oddaji vloge na javni razpis oziroma se ob oddaji vloge zaveže, da se bo zaposlil v roku devetih mesecev od datuma odločbe o pravici do sredstev. V tem primeru se prvi obrok upravičencu izplača po preverjanju zaposlitve.

Za ostale upravičence je znesek javne podpore 18.600 evrov.

KOMU JE NAMENJENA PODPORA

Podpora se izplača:

- prvi obrok 70 % dodeljenih sredstev se izplača ob izdaji odločbe o pravici do sredstev ali ob zaposlitvi za mlade kmete, ki zaposlitev načrtujejo,
- drugi obrok do 30 % dodeljenih sredstev se izplača po pravilni izvedbi aktivnosti iz poslovnega načrta.

Upravičenci do podpore so mladi kmetje, ki so na dan oddaje vloge stari od 18 do vključno 40 let in imajo ustrezno poklicno znanje in usposobljenost ter prvič vzpostavljajo kmetijo. Mladi kmet lahko začne z vzpostavitvijo kmetije največ 18 mesecev pred oddajo vloge na javni razpis.

Kot vzpostavitev se šteje, da je mladi kmet izpolnil naslednje korake:

1. postal lastnik kmetije,
2. se vpisal v Register kmetijskih gospodarstev kot nosilec kmetijskega gospodarstva na kmetiji,
3. vzpostavil knjigovodstvo za primarno kmetijsko proizvodnjo na svoje ime.

Ob oddaji vloge na javni razpis morata biti prva dva koraka vzpostavitve dokončana, medtem ko mora upravičenec vzpostaviti knjigovodstvo na svoje ime šele po tem, ko je vložil vlogo na javni razpis. Upravičenec mora knjigovodstvo na svoje ime vzpostaviti z začetkom novega koledarskega leta po prejeti odločbi o pravici do sredstev.

KAKŠNI SO POGOJI

Pogoji za upravičenost:

- Vzpostavlja kmetijo, ki ima v upravljanju najmanj 6 ha primerljivih kmetijskih površin (PKP) in največ 80 ha PKP, pri čemer prevzame osnovna sredstva za kmetijsko dejavnost.
- Vzpostavlja kmetijo in ima v upravljanju manj kot 6 ha PKP, mora imeti v reji za ekvivalent najmanj 15 GVŽ in največ 160 GVŽ istovrstnih živali za vzrejo ali najmanj 60 in največ 200 čebeljih družin.
- Mora k vlogi na JR predložiti poslovni načrt za obdobje treh let, v katerem mora prikazati ekonomski razvoj kmetije in prispevek k horizontalnim ciljem.
- Upravičenec mora začeti z izvajanjem PN najkasneje v 9 mesecih od datuma odločbe o pravici do sredstev ter se zaposliti na svoji kmetiji, če to načrtuje in je prikazano v PN kot mejnik.
- Upravičenec ima ustrezno poklicno znanje in usposobljenost za opravljanje kmetijske ali s kmetijstvom povezane dejavnosti. Kot s kmetijstvom povezane dejavnosti se štejejo: živilsko-predelovalna, lesarska, veterinarska, naravovarstvena in gozdarska. Minimalni pogoj, ki se nanaša na pridobljeno poklicno znanje je nižja poklicna kvalifikacija s področja kmetijstva ali s kmetijstvom povezanih dejavnosti in 3 leta delovnih izkušenj na KMG ali nižja poklicna kvalifikacija nekmetijske smeri, pridobljen

REPUBLICA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano vas v sodelovanju z Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije vabi na predstavitev prvega javnega razpisa iz naslova podukrepa 6.1 Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete iz Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020.

Predstavitve bodo potekale:

- v Mariboru: sreda, 19. 8. 2015 ob 11. uri, v prostorih KGZS - Zavoda Maribor, Vinarska ulica 14;
- v Novi Gorici: četrtek, 20. 8. 2015 ob 11. uri, v prostorih Mestne občine Nova Gorica, Trg Edvarda Kardelja 1;
- v Ljubljani: petek, 21. 8. 2015 ob 11. uri, v poslovni zgradbi Triglav (nekdanji Slovenijales), Dunajska 22, Ljubljana, v veliki sejni sobi v pritličju zgradbe.

Število mest je omejeno, zato vas prosimo, da svojo udeležbo na predstavitvi potrdite na elektronski naslov mreza-podezelje.mkgp@gov.si do 17. avgusta.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja. Evropska investicija v podeželje

AKTUALNO

Za dodatne informacije o razpisu se lahko obrnete na nosilce ukrepa za zagon dejavnosti za mlade kmete na kmetijsko-gozdarskih zavodih, ki delujejo v okviru Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

KGZS	Jože Očko	01 513 66 96	joze.ocko@kgzs.si
KGZ Celje	Polona Starc	03 490 75 88	polona.starc@ce.kgzs.si
KGZ Kranj	Ana Demšar Benedičič	04 280 46 34	ana.demsar-benedicic@kr.kgzs.si
KGZ Ljubljana	Sonja Zidar Urbanija	01 899 50 14	sonja.zurbanija@lj.kgzs.si
KGZ Maribor	Simona Hauptman	02 228 49 12	simona.hauptman@kmetijski-zavod.si
KGZ Murska Sobota	Slavko Petovar	02 539 14 42	slavko.petovar@gov.si
KGZ Nova Gorica	Michaela Vidič Darja Zadnik	05 335 12 12 05 726 58 17	michaela.vidic@go.kgzs.si darja.zadnik@go.kgzs.si
KGZ Novo mesto	mag. Zdenka Kramar	07 373 05 74	zdenka.kramar@gov.si
KGZ Ptuj	Felicita Domiter	02 749 36 39	felicita.domiter@kgz-ptuj.si

25. avgusta 2015, imeli še pred zaprtjem razpisa pravočasno pridobljen zahtevan certifikat NPK.

Za vse dodatne informacije in pojasnila se lahko obrnete na kmetijske svetovalce na vašem območju, območne kmetijsko-gozdarske zavode in tudi na zbornični urad. Kontaktni podatki svetovalcev za NPK so objavljeni tudi na spletni strani KGZS.

Vabimo vse zainteresirane, ki nimate ustrezne izobrazbe, da čim prej stopite v stik z lokalnimi kmetijskimi svetovalci na vašem območju, ki vas bodo usmerili in vam pomagali, da boste lahko še pravočasno pridobili certifikat NPK.

»JOŽE OČKO

»MARINKA KOROŠEC

certifikat nacionalne poklicne kvalifikacije najmanj IV. ravni zahtevnosti s področja kmetijstva ali s kmetijstvom povezane dejavnosti in 3 leta delovnih izkušenj na KMG. Usposobljenost se šteje kot pridobljena, če dokaže, da je izkušnje iz kmetijske dejavnosti ali s kmetijstvom povezane dejavnosti pridobival najmanj 3 leta pred oddajo vloge na javni razpis.

V roku 18 mesecev od dokončne vzpostavitve kmetije mora zagotoviti skladnost z opredeljitvijo aktivnega kmeta, kar pomeni, da mu je bila izdana odločba v skladu s predpisom, ki ureja sheme neposrednih plačil, območja z omejenimi dejavniki, ekološko kmetovanje ali dobrobit živali.

INFORMACIJE NA KGZS

Za dodatne informacije o razpisu se lahko obrnete na nosilce ukrepa za zagon dejavnosti za mlade kmete na kmetijsko-gozdarskih zavodih, ki delujejo v okviru Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki vam bodo strokovno svetovali o pogojih razpisa in pomagali pri pripravi vloge.

PREK NPK DO ZAHTEVANE IZOBRAZBE

Vsi kandidati, ki nimate vsaj nižje poklicne izobrazbe s področja kmetijstva ali s kmetijstvom povezanih dejavnosti, zahtevano izobrazbo, ki je eden od vstopnih pogojev za ta ukrep, lahko v zelo kratkem času pridobite tudi s pridobitvijo certifikata NPK – Nacionalne poklicne kvalifikacije najmanj IV. ravni zahtevnosti s področja kmetijstva ali s kmetijstvom povezane dejavnosti.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je registrirana za izvajanje postopkov preverjanja in potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij za naslednje poklicne kvalifikacije kmetijske in živilske smeri, ki tudi izpolnjujejo pogoj IV. ravni zahtevnosti:

- živinorejec/ka,
- poljedelec/ka,
- sadjar/ka,
- vinogradnik/ca,
- zelenjadar/ica,
- predelovalec/ka mleka na tradicionalen način,
- predelovalec/ka mesa na tradicionalen način,
- predelovalec/ka sadja na tradicionalen način.

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije bomo poskrbeli, da bodo vsi kandidati, ki bodo oddali popolno vlogo – osebno Zbirno mapo najkasneje do

DEŽELNA BANKA SLOVENIJE

Ob ODPRTJU OSEBNEGA RAČUNA
v Deželni banki Slovenije
vam podarimo

BON V VREDNOSTI 20 EUR
za nakup po vaši želji
v katerikoli trgovini Kalia!

Več na www.dbs.si,
v 85 poslovalnicah banke
po vsej Sloveniji in
na tel. št.: 01 4727 391.

POHITITE, AKCIJA TRAJA
DO KONCA OKTOBRA!

dbs

Shema za male kmete

Nosilci kmetijskih gospodarstev, ki ste oddali vlogo za neposredna plačila za leto 2015, boste konec septembra s strani ARSKTRP prejeli informativni izračun neposrednih plačil za leto 2015, na podlagi katerega se boste lahko odločili za vstop v shemo malih kmetov. Vaša odločitev bo možna le do 15. oktobra 2015!

Vloge za neposredna plačila se vsako leto oddaja v spomladanskem času v okviru zbirne vloge. Oddaja vlog je za leto 2015 že zaključena. Pogoji za pridobitev neposrednih plačil so opredeljeni v Uredbi o shemah neposrednih plačil (Uradni list RS, št. 2/2015, 13/2015 in 30/2015).

Po novem modelu neposrednih plačil je bilo mogoče za leto 2015 vlagati vloge za sledeče sheme:

1. osnovno plačilo (prek plačilnih pravic, v letu 2015 tudi za dodelitev teh plačilnih pravic),
2. plačilo za zeleno komponento,
3. plačilo za mlade kmete,
4. proizvodno vezane podpore in
5. vstop v posebno shemo za male kmete (le v letu 2015).

Vsebine posameznih shem s konkretnimi primeri so bile podrobneje predstavljene v februarški številki Zelene dežele, tokrat pa se bomo zaradi aktualnosti podrobneje posvetili shemi za male kmete, za katero se bo potrebno odločiti do 15. oktobra 2015.

PREDSTAVITEV SHEME ZA MALE KMETE

Za splošno razumevaje je potrebno najprej pojasniti, da shema za male kmete ni samostojno plačilo, kot so to plačila za uveljavljanje plačilnih pravic ali pa proizvodno vezana plačila kot npr. za rejo bikov ali volov ali gojenje beljakovinskih rastlin ...

To je shema, ki nadomešča oz. zamenjuje vsa ostala prej naštetta plačila in naj bi poenostavljala prejetje neposrednih plačil za male kmete do leta 2020.

Shema za male kmete je bila sprva zamišljena tako, da bi mali kmetje oddali zbirno vlogo z vlogami za neposredna plačila le v prvem letu programskega obdobja, nato pa bi v naslednjih letih prejeli določeno vsoto neposrednih plačil brez oddaje zbirne vloge. V nadaljevanju priprave ukrepov kmetijske politike se je izkazalo, da bo malim kmetom ob odločitvi za vstop v shemo določena višina plačila za celotno programsko obdobje, kljub temu pa bodo morali vsi vsako leto oddati zbirno vlogo. Ob tem imajo države članice obvezo, da za male kmete izpolnjevanje letne zbirne vloge poenostavijo. Ker je v Sloveniji v primerjavi z nekaterimi državami članicami način oddaje in samo izpolnjevanje v precejšnji meri že poenostavljeno, ostajata za male kmete le dve »vsebinski« poenostavitvi, ki sta:

- vključeni v to shemo bodo izvzeti iz vseh zahtev zelene komponente,
- vključeni ne bodo imeli kontrol navzkrižne skladnosti s strani ARSKTRP, kljub temu pa bodo morali izpolnjevati vse pogoje navzkrižne skladnosti, ki jih bodo lahko kontrolirale inšpekcijske službe. S tem je osnovna želja po poenostavitvi prejemanja neposrednih plačil za male kmete močeno okrnjena.

Tako bo po veljavnih predpisih vključenim v to shemo na podlagi višine odobrenih neposrednih plačil za leto 2015 za leta od 2016 do 2020 določena višina (skupne) podpore, ki jo bodo nosilci KMG prejeli vsako leto. Kljub fiksni višini plačila se bodo ta nekoliko zniževala zaradi zniževanja skupnih sredstev, predvidenih za neposredna plačila za posamezno leto. Višina plačila je omejena na največ 1.050 evrov na leto. Kljub že vnaprej določenemu znesku **bo morala kmetija vsako leto oddati zbirno vlogo, hkrati pa bo morala zagotoviti, da se ji površine ne bodo zmanjšale** ter izpolnjevati ostale osnovne pogoje za pridobitev neposrednih plačil. Pri ohranjanju površin na kmetijskem gospodarstvu nosilca, ki je vključen v shemo za male kmete, ne bo potrebno, da gre za iste površine, potrebno pa bo imeti vsako leto toliko upravičenih površin, kot je bilo na kmetijskem gospodarstvu v letu 2015 dodeljenih in v shemo malih kmetov vključenih plačilnih pravic. Kmet, ki je vključen v shemo za male kmete, mora imeti upravičene kmetijske površine, ki so vzdrževane vsaj s košnjo do 15. oktobra tekočega leta. V primeru manjšega števila upravičenih površin v posameznem letu (razen v letu 2015) bo prejem neposrednih plačil na kmetiji v celoti zavržen!

V shemo malega kmeta je mogoče vstopiti le v letu 2015,

izstopiti pa bo mogoče vsako leto z najavo do 1. januarja posameznega koledarskega leta, v katerem nosilec ne želi več biti vključen v shemo.

POZIVI ARSKTRP OB KONCU SEPTEMBRA 2015

Na podlagi oddanih vlog za neposredna plačila za plačilne pravice, plačila za zeleno komponento, proizvodno vezana plačila in plačila za mlade kmete bo ARSKTRP do 1. oktobra 2015 vsem vlagateljem pripravila in na dom razposlala informativne izračune neposrednih plačil za leto 2015. Na podlagi teh podatkov se bo potrebno odločiti o morebitnem vstopu v shemo malih kmetov, kar se bo naredilo z dopolnitvijo zbirne vloge preko spletne aplikacije (samostojno ali pa pri kmetijskem svetovalcu).

Kljub nepoznavanju (skupne) višine podpor za leto 2015 ste nekateri vlagatelji vstop v to shemo že označili ob oddaji zbirne vloge. Tudi v teh primerih je možna dopolnitev zbirne vloge, in sicer z izstopom iz omenjene sheme. Zato bodite ob prejemu obvestila s strani ARSKTRP še posebej pozorni na izpis morebitne vključenosti v to shemo in v primeru želje po spremembi dopolnite oddano zbirno vlogo.

Nosilci kmetijskih gospodarstev, ki boste na meji 1.050 evrov plačil, morate biti pri odločitvi za vstop v shemo pozorni tudi na vaše individualno zvišanje ali znižanje vrednosti

AKTUALNO

plačilnih pravic, ki bodo od leta 2016 dalje izvedena zaradi delnega izenačevanja višine plačilnih pravic. Če je predvideno, da se bo vaša vrednost plačilne pravice močno povečevala in bi v letih od 2016 do 2020 presegli mejo 1.050 evrov, se vam vstop v shemo malih kmetov najverjetneje ne bo splačal, ravno obratno pa bo ob zniževanju vrednosti plačilne pravice.

Rok za vključitev ali pa izstop iz sheme malih kmetov je 15. oktober 2015.

PRIMERI IZRAČUNOV PLAČIL

Primer kmetije A:

Nosilec kmetije A je za leto 2015 vložil vlogo za 2 ha njiv in 2 ha travnikov. Hkrati je na 1 ha uveljavljal proizvodno vezano plačilo za beljakovinske rastline in redil 4 bika, ki so upravičeni do proizvodno vezane plačila za rejo govedu. Že ob oddaji zbirne vloge se je nosilec odločil, da vstopi v shemo za male kmete.

Na podlagi vloge je ARSKTRP konec septembra nosilcu poslala informativni izračun, da bo prejel za leto 2015 predvidoma 1.305 evrov. Ker je izračunana vrednost višja od 1.050 evrov, se je nosilec odločil, da se ne bo vključil v shemo za male kmete. Ker je v shemo že vstopil ob oddaji zbirne vloge, mora sam ali s pomočjo kmetijskega svetovalca dopolniti vlogo z umikom vstopa v shemo za male kmete.

Primer kmetije B:

Nosilec kmetije B je za leto 2015 vložil vlogo za dodelitev in izplačilo plačilnih pravic za 2 ha travnikov in 1 ha njiv. Hkrati je na njivi vložil zahtevek za 0,5

ha strnih žit. Že ob oddaji zbirne vloge se je nosilec odločil, da vstopi v shemo za male kmete.

Na podlagi vloge je ARSKTRP konec septembra nosilcu poslala informativni izračun, da bo prejel za leto 2015 predvidoma 490 evrov. Ker je nosilec odločen, da bo ostal v shemi za male kmete, mu ni potrebno dopolnjevati zbirne vloge in počaka le še na odločbo o izplačilu neposrednih plačil za leto 2015, ki bo predvidoma izdana konec leta 2015 ali v začetku leta 2016.

V letih 2016 do 2020 bo upravičenec vsako leto oddal zbirno vlogo kot mali kmet, kjer bo ohranil obseg upravičenih površin in ne glede na proizvodno vezano plačila naslednja leta prejemal plačilo 490 evrov oz. nekoliko znižano plačilo zaradi zniževanja skupnih sredstev, predvidenih za neposredna plačila za posamezno leto do leta 2020.

Primer kmetije C:

Nosilec kmetije C je za leto 2015 vložil vlogo za dodelitev in izplačilo plačilnih pravic za

4 ha travnikov in 0,5 ha njiv ter prejel za tri živali podporo za mleko v gorskih območjih. Ob oddaji zbirne vloge se nosilec ni odločil, da vstopi v shemo za male kmete.

Na podlagi vloge je ARSKTRP konec septembra nosilcu poslala informativni izračun, da bo prejel za leto 2015 predvidoma 934 evrov.

Ker je izračunana vrednost nižja od 1.050 evrov, se je nosilec odločil, da se bo vključil v shemo za male kmete. Ker ob oddaji zbirne vloge ni označil vstopa v shemo za male kmete, mora sam ali s pomočjo kmetijskega svetovalca dopolniti vlogo z označitvijo indikatorja za vstop v shemo za male kmete.

V letu 2016 bo nosilec moral oddati zbirno vlogo in ohraniti vsaj celoten obseg površin iz leta 2015 kot upravičene kmetijske površine (4,5 ha) ter podati izjavo, da ima še vedno enak obseg površin. Če se bo odločil, da bo tudi v letu 2016 redil tri živali, ki so upravičene do podpore za mleko na gorskih območjih, dodatno pa bo

na 0,5 ha njivskih površin gojil beljakovinske rastline, ki so upravičene do podpore za gojenje beljakovinskih rastlin, ter redil dva bika, ki bosta v letu 2016 upravičena do podpore za rejo govedu, bo tudi za leto 2016, prejel le 934 evrov oz. nekoliko znižano plačilo zaradi zniževanja skupnih sredstev, predvidenih za neposredna plačila za posamezno leto do leta 2020.

Če nosilec ne bi bil vključen v shemo malih kmetov, bi v letu 2016 prejel okoli 1.243 evrov plačil (zaradi dodatnih proizvodno vezanih plačil za gojenje beljakovinskih rastlin in rejo bikov).

V letu 2017 bo moral nosilec oddati zbirno vlogo, kot v letu 2016, kot mali kmet, s katero bo podal izjavo, da ima še vedno enak obseg kmetijskih površin kot v letu 2015 (4,5 ha). Ob kontroli površin bo ugotovljena površina na kmetijskem gospodarstvu zardi zarasti za 5 arov manjša, kot je bila prijavljena površina na zbirni vlogi.

Ker je kmetija C pridobila v letu 2015 4,5 plačilne pravice in vstopila v shemo malih kme-

AKTUALNO

tov, mora vsako leto zagotavljati 450 arov upravičenih površin. Zaradi neizpolnjevanja pogoja ohranjanja upravičenih površin (v letu 2017 ugotovljenih le 445 arov) se izplačilo neposrednih plačil kmetiji C v letu 2017 v celoti zavrne.

Če kmetija ne bi bila vključena v shemo malih kmetov, bi bilo njeno plačilo zmanjšano le za razliko med prijavljeno in ugotovljeno površino, ker je ugotovljena razlika neupravičenih površin manjša od 3 % površin.

Ker je nosilec nezadovoljen s

shemo malih kmetov, se odloči za izstop že z letom 2018, zato mora to sporočiti na ARSKTRP do 1. januarja 2018. Kmetija C bo v letih 2018, 2019 in 2020 odajala zbirno vlogo po običajnem postopku in prejela plačilo glede na višino plačilnih pravic ter upravičenih proizvodno vezanih plačil v tekočem letu.

POVABILO K DOBREMU PREMISLEKU

Kot se vidi iz navedenih primerov, je odločitev za vstop v shemo malih kmetov večplastna

in jo je potrebno zares dobro pretehtati, preden sprejmete končno odločitev. Ker nekkih bistvenih olajšav shema ne prinaša, lahko pa se zaplete pri prejemanju sredstev, kot je navedeno pri kmetiji C, svetujemo, da naj se v shemo vključijo oz. ostanejo v shemi vključeni tisti kmetje, ki so prepričani, da bodo uspeli ohranjati stalen obseg upravičenih površin ter da ne bodo želeli uveljavljati dodatnih vlog za proizvodno vezana plačila, za katera ob vključnosti v shemo ne bodo mogli prejeti dodatnih plačil.

Vsi, ki boste pri teh odločitvah potrebovali pomoč, vam bodo tako kot običajno na razpolago kmetijski svetovalci. Prosimo vas, da z odločanjem glede teh vprašanj ne odlašate na zadnji dan (15. oktober 2015) in se v primeru potrebe po svetovanju ali dopolnitvi zbirne vloge na kmetijske svetovalce obrnete takoj po prejemu in proučitvi informativnega izračuna neposrednih plačil za leto 2015.

» DR. JERNEJ DEMŠAR

BREZ PREDISODKOV o kmetijstvu in SKP

Kmetijstvo sledi cilju poenostavitve proizvodnje hrane, skupna kmetijska politika spodbuja kratke verige od njive do mize, ohranja tradicionalno kmetijstvo in namenja posebno pozornost okolju prijaznemu ekološkemu kmetovanju.

Ali so številni predsodki, ki spremljajo kmetijstvo, utemeljeni? O tem bomo govorili, pisali, spraševali in iskali odgovore v promocijskem projektu *BREZ PREDISODKOV o kmetijstvu in SKP*. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije se je s kreativno zasnovo promocijskih aktivnosti, ki jih bo izvajala med 1. julijem 2015 in 31. junijem 2016, prijavila na razpis Evropske komisije *Podpora za ukrepe za informiranje v zvezi s skupno kmetijsko politiko*. Na razpis se je odzvalo 86 ustanov s 86 predlogi. Predlog KGZS je prišel med 16 najboljših! Tako smo z Evropsko komisijo, Generalnim direktoratom za kmetijstvo in razvoj podeželja, podpisali pogodbo o sodelovanju pri izvajanju promocije

kmetijstva, kar je eno od osnovnih poslanstev zbornice.

S KAKŠNIM CILJEM

Zgodbo kmetijstva in skupne kmetijske politike bomo predstavili na inovativen, izviren način, z izpostavitvijo predsodkov, njihovo predstavitev in razblinjanjem. Prek dinamičnega prepleta dogodkov, multimedije in promocijskih materialov se bomo trudili vplivati na javno mnenje. Naš cilj je predstaviti pomen kmetijstva različnim generacijam in javnostim na podeželskih ter urbanih območjih in poudariti pomen partnerstva med Evropo in kmeti, ki je opredeljeno v skupni kmetijski politiki. Z namenom poudariti 53 let skupne kmetijske politike in predstavi-

ti novo obdobje bo v času trajanja projekta organiziranih 53 dogodkov (izobraževalnih delavnic) na območju Slovenije in v sosednjih državah ter vzpostavljenih osem informacijskih točk.

RAZBLINJAMO PREDISODKE

Poseben poudarek bo na okolju prijaznemu kmetovanju. Naš cilj je razširiti usmeritve nove SKP, ki pozornost namenja ekološkemu kmetovanju in »slow food« načinu življenja. V Sloveniji je namreč razširjeno napačno razumevanje, da je »slow food« način prehranjevanja z veliko hodi v dragih restavracijah. Gre za predsodek. Slow food, kot ga razumejo njegovi začetniki in podporniki, je predvsem zgodba prideloval-

cev. Gre za preprosto, kreativno druženje ob hrani, ki smo jo iztrgali iz pozabe in ji ponovno dali pomen. Njihov pristop je koncept kakovostne hrane, ki jo definirajo s tremi med seboj povezanimi načeli: dobro, čisto, pošteno. Dobro v smislu sveže, sezonsko pridelane hrane, ki je del lokalne kulture, čisto v smeri okolju prijazne proizvodnje in potrošnje ter pošteno z vidika dostopne cene za potrošnika in korektnega plačila za pridelovalca.

USTVARJAMO DETEKTIVE

Kar velik del promocijskih aktivnosti bo namenjen mlajši generaciji. Tako bo v sklopu projekta po vrtcih in šolah na urbanih območjih izvedenih 29 izobraževalnih delavnic. Naš

AKTUALNO

cilj je mladim prenesti sporočilo, da hrana ne nastane v trgovinah, temveč jo proizvedejo kmetje po usmeritvah evropske skupne kmetijske politike. Udeleženci delavnic bodo postali detektivi okusa, kmetijstva in skupne kmetijske politike.

PROMOVIRAMO KMETIJSTVO

Promocijo kmetijstva bomo izvajali na različnih dogodkih, kot so Podeželja v mestu, sejmi, Dobrote slovenskih kmetij, na posvetih, srečanjih ... Med drugim tudi na Noči raziskovalcev, kjer bomo razkrivali zgodbo o tem, kaj imajo skupnega ovca, znanost in evropsko kmetijstvo. V pripravi so mobilna razstava in številna promocijska gradiva.

NE SPREGLEJTE LOGOTIPA PROJEKTA

Logotip projekta, sestavljen iz ikone v zeleni in rdeči barvi, je delo oblikovalke Tine Skrt Pregelj. Zelena ga povezuje z naravo in kmetijstvom, rdeča predstavlja predsodke, ki nas ovirajo. Na ikonah so češnja, prašiček in traktor. Prašiček zato, ker prinaša srečo in je povod za številne predsodke, kot so smrad, umazanija ter upora-

ba spornih substanc. Traktor je imeniten delovni stroj in prav tako povod za predsodke o intenzivnem kmetovanju, uporabi zaščitnih sredstev in nevarnosti pri njegovem upravljanju. Kaj pa češnje? Prelep sadež, ki logotipu daje vabljev videz. Žal češnje zaradi visoke cene ostajajo povprečnemu potrošniku težko dosegljive. Morda gre le za predsodek, ki se ga lahko ovrže! In še oblika ikon – ta na-

kazuje usmeritev projekta, ki je odprt za pogovor, sprejema različnost in z argumenti razblinja ter usmerja k drugačnemu načinu razmišljanja.

SPREMLJAJTE NAS NA SPLETU

V prihodnjem mesecu bo zaživel prenovljena spletna stran www.zarazvojpodezelja.si, na kateri boste lahko spremljali potek projekta in se nam pridružili na kateremu od 35 dogodkov, našli ključne informacije o skupni kmetijski politiki, uporabne povezave in zanimive aktualne kmetijske novice. Pri izvedbi projekta računamo na pomoč in sodelovanje kmetijskih svetovalec in številnih drugih izjemnih posameznikov.

» TATJANA VRBOŠEK

BREZ PREDSDKOV
o kmetijstvu in SKP • Agriculture and CAP
WITHOUT PRECONCEPTIONS

Osnove uspešne prodaje na kmetiji

Osredotočenost na posebnosti je bistvena za prepoznavnost kmetije, kmeta, izdelka ali pa blagovne znamke. To nam omogoča, da se dvignemo iz povprečja, iz vsesplošno znanega v nekaj posebnega.

Prodaja je proces, v katerem smo na tak ali drugačen način vsi udeleženi. Gre za komunikacijo, ki poteka med ponudnikom – prodajalcem in povpraševalcem – kupcem. Uspešna je prodaja takrat, ko kupec prepozna svojo potrebo do določenem artiklu, dobrini (pridelku, izdelku) ali storitvi. Torej oseba, ki se odloči svoje pridelke ali izdelke prodajati, mora znati zadovoljiti potrebe potrošnika – kupca. Kmetijstvo oziroma prodaja kmetijskih pridelkov in izdelkov ima na tem področju veliko prednost. Hrana je osnovna človekova potreba. Kmetijstvo in pridelava ter predelava kmetijskih pridelkov in

izdelkov imajo zaradi vsakdanjih potreb človeka po prehranjevanju na nek način lažjo pot do kupca.

Ne glede na to pa se prodaja sama po sebi ne zgodi. Zato so potrebna določena znanja in veščine. Nič nam ne pomaga, če znamo pridelati visokokakovostne izdelke, če nimamo urejenih prodajnih poti. Prodaja je tisti del procesa, ki nam prinaša denar za naše delo. Le dobra prodaja nam daje zadovoljstvo in možnosti razvoja. Ker moramo jesti in piti vsak dan, bi lahko sklepali, da v kmetijstvu s prodajo živil ni težav. Ko pa poslušamo naše kmete, večkrat slišimo, kako se nič ne

splača, da je Slovenija polna poceni uvožene hrane, da so trgovske police za zakup zelo drage in tako je težko konkurirati poceni uvoženim izdelkom Vsesplošno ponavljajoče besede osredotočijo naše misli, zaradi katerih se mnogi ulovijo v lastni neuspeh. Zaustavijo se na težavah, namesto da bi ta predrago cenili čas namenili iskanju novih rešitev. V knjigi Vrhunske prodajne veščine Brian Tracy navaja, da najbolj uspešni ljudje na svetu večino časa razmišljajo o svojih ciljnih ter o tem, kako jih bodo dosegli, in ne o težavah, zaradi katerih tega, kar počno, ne bi počeli.

Dejstvo je, da v množici ra-

znovrstne ponudbe in vedno večje zahtevnosti kupcev prodaja predstavlja težaven del poslovnega procesa, ki pa je neizogiben. Zato nam jamranje nič ne pomaga. Čim prej moramo postati uspešni prodajalci. Nekaj o tem, kaj je pri prodaji pomembno, sledi v nadaljevanju.

Uspešnost v prodaji postaja vse bolj odvisna od priprav na prodajo in osredotočenosti na posebnosti. Cilj prodaje je, da prodamo naše izdelke po primerni ceni in kupca pridobimo kot stalno stranko. Temu je podrejena tudi glavna naloga prodaje, ki je v tem, da se kupec odloči kupiti prav ta, naš, določen izdelek. Torej prodajalec mora

AKTUALNO

znati zadovoljiti želje kupcev tako, da kupec prepozna potrebo po njegovih izdelkih in da si bo te izdelke še želel oziroma jih spoznal kot njemu koristne. Tak kupec postane stalna, redna stranka.

Stranka je ključna, če želi mo izdelke prodati. In čeprav stranke potrebujemo, mnogokrat zanje nimamo časa. Ali bomo prodajo izvajali preko posrednikov ali neposredno, je zato vprašanje, na katerega si moramo odgovoriti že na samem začetku svoje poslovne poti. Da bi si znali pravilno odgovoriti, si moramo vzeti čas in izdelati osnovno analizo oziroma priprave na prodajo.

Priprave na prodajo zajemajo v grobem naslednje faze:

- raziskavo trga,
- opredelitev pristopa k potencialnim kupcem,
- ocenitev tržnega prostora in lastnih pridelovalno-prodajnih sposobnosti,
- ocenitev potrebnih trženjskih aktivnosti,
- načrtovanje rezultatov prodaje,
- spremljanje in prilagajanje.

PRODAJA S KMETIJE

Mnogi kmetovalci so ujeti v zanki, da zgolj nadaljujejo tradicijo svojih prednikov, nekateri pa so se zavedali svoje prave priložnosti in danes pišejo

zgodbe o uspehu.

Slovenska zemlja premore dovolj kruha za naš narod, zato bodimo njej hvaležni in opogumljeni upravljavci. Maks Vrečko, tudi sam kmetovalec, je v svoji knjigi Kako uspešno tržiti na kmetiji zapisal, da se je njegova pot uspeha pričela, ko je spoznal, da mora spremeniti svojo miselnost in prepričanje o vrednosti lastnega pridelka (jagod in reje nojev). Osredotočil se je na posebnosti in v začel verjeti v to, kar je prodajal.

Kupci se v množici enakovrstne ponudbe pri svojem nakupu odločajo praktično po dveh temeljnih merilih. Ti dve merili sta cena in zadovoljitev posebnih strankinih potreb. Če je kupec prepričan, da izdelek nima neke posebne, njemu koristne lastnosti, bo v množici izbral tistega, ki je najcenejši. Zadovoljevanje posebnih kupčevih potreb pa omogoča izdelku višjo vrednost. Iz navedenega smemo povzeti, da se mora kmet najprej odločiti, ali bo prideloval v velikih količinah in prodajal za nižjo ceno (ekonomija obsega) ali v manjših količinah višje vrednosti in se zato osredotočil na zadovoljevanje posebnih potreb ali zanimanja kupcev.

Osredotočenost na posebnosti je bistvena za prepoznavnost kmetije, kmeta, izdelka (pridelave in predelave) ali pa blagovne znamke. Na ta način

se ustvari lastna identiteta, ki nam omogoča, da se dvignemo iz vsesplošno znanega povprečja v nekaj posebnega.

Današnja družba je v svojih prepričanjih in socialnih možnosti zelo heterogena. Če bomo vsi ponujali podobno in o izdelkih govorili podobno, se lahko osredotočimo zgolj na masovno proizvodnjo – pridelavo in prepustimo trženje drugim (zadrugam, trgovinam, posrednikom). Ker pa je Slovenija velika in bogata v svoji raznolikosti in pestrosti in je povprečna velikost kmetij zgolj 6,5 hektarjev, je smiselno, da slovenski kmet prodajo usmeri v neposredno trženje. Bogastvo pestre tradicionalne kulture in domače kulinarike ter urejene krajine so lahko tudi za naše razmeroma majhne kmetije tiste prednosti, ki nam omogočijo ustvariti primeren prihodek, s katerim bomo imeli za današnje razmere primerljiv življenjski standard. Iz navedenega smemo sklepati in se pogumnejše odločati za kmetovanje v tržno visokokakovostne proizvode za posamezne ciljne skupine. K temu nas spodbuja tudi kmetijska politika z višjimi izravnalnimi plačili za ekološko kmetovanje in s sofinanciranjem predelav ter promocijskih aktivnosti. Pomembna je tudi zavzetost za zagotavljanje visokih standardov varne hrane, nadalje razpoznavnih označ

in znakov shem kakovosti. Vsekakor so za kupca zelo pomembne tudi zgodbe posameznikov. Zgodbe, ki prepričajo, da je vredno priti kupiti prav na našo kmetijo. To je kmetova – prodajalčeva edinstvenost in njegova prepoznavnost.

Nekoč sem se pogovarjala s kmetom, ki je prodajal češnje. Ta mi je povedal, kako je spoznal vrednost edinstvenosti oziroma prepoznavnosti. Povedal je: »Leta in leta, generacije za generacijo kmetujemo na naši kmetiji. Češenj imamo veliko in ne spomnim se, da bi kdaj imeli težave s prodajo. Prodajali smo jih na dveh tržnicah. Tisto leto, ko je babica umrla, nismo prodali na tržnicah skoraj nič češenj. Ko sem redke stranke začel spraševati, kakšne so češnje in jim potarjal, da nam gre letos prodaja slabo, so mi povedali, da so bile tiste češnje, ki jih je pred menoj na tej tržnici prodajala Marija, boljše.« Kaj nam ta izkušnja pove? Stranke so bile navajene, da kupujejo odlične češnje pri Mariji in Mariji so popolnoma zaupale. Čeprav so na tržnici še vedno kupovali češnje z istih češnjevih dreves, »novemu« prodajalcu (vnuku Marije) niso zaupali. Ta kmet se je na podlagi tega odločil, da bo vložil trud v svojo blagovno znamko, ki bo poimenovana po domačem imenu kmetije in bo tako postala in ostala prepoznavna ne

Foto: Tomo Jeseničnik

www.kupujmodomace.si

KUPUJMO
DOMAČE!
KGZS

Spletna ponudba pridelkov in izdelkov slovenskih kmetij

AKTUALNO

glede na osebo, ki bo prodajala njihove pridelke. Uspelo mu je.

ZAKAJ NEKATERIM USPE IN DRUGIM NE?

Stranke se poistovetijo s posebnostmi. Edinstvenost je tisti element, ki omogoča boljšo prodajo. Pri tem je bistveno, da ima stranka možnost izbire. Kmetijstvo to možnost daje. Slovenija je, na področju ponudbe živil butična država. Ponuja se nam pestra izbira domačih, v naši bližini pridelanih kmetijskih pridelkov in izdel-

stnosti, ki jo daje določen pridelek, izdelek, oseba, kmetija, da je s tem razpoznavna v različnosti od drugih. Tako bo kupec imel možnost izbire in poistovetenja z izbranim izdelkom. Kupec bo vedno izbral tisto, kar zadovolji njegovo prepričanje. Zato je zelo pomembna tudi prava komunikacija do kupca v vseh prodajnih fazah: pred prodajo, med prodajo in po prodaji. In ko tako kupca enkrat osvojimo, da postane naša redna stranka, smo s tem pridobili tudi dobrega posrednika do

vili vse, kar znamo, zmoremo in imamo. Običajno pa si ljudje ne moremo vsega zapomniti in to pomeni, da kaj kmalu pristanemo v množici ponudbenih poplav oziroma v megli neprepoznavega. Zapomniti si velja rek: »Manj je več.«

Vsi poznamo kavo Illy. Čeprav je pri nas v ponudbi ogromno vrst kave, vsi vemo, da je Illy najboljša in smo pripravljeni zato, da bomo spili skodelico dobre kave, precej drago plačati. Zakaj? Ker ima sloves blagovne znamke, ki v svetu ve-

nje in dodatki za serviranje, sodelovanje s podjetjem, v katerem je komunikacija pomembna vrednota ...).

Torej morate sami prepoznati in se odločiti za samo eno stvar. Vse ostale marketinške prijeme morate podrediti tej odločitvi. Predstavitve, prostor in osebje morajo »dihati« to edinstvenost. Zavedati se je potrebno, da stranka to želi zaznati v vsem svojem dožemanju. Pri tem si sami lahko odgovorite, kako bi se počutili, če bi kupovali zdravo, doma pridelano hrano, a bi poleg solate, sicer iz lastne pridelave, ponujali meseca junija tudi slovenske slive. Stranke si pri nakupu hrane še posebno želijo resnico in to tudi preverjajo.

KJE SMO LAHKO EDINSTVENI?

Edinstveni in prepoznavni lahko postanete kot kmetija, oseba, vaš izdelek, ki ima svoje karakteristike ali svojo blagovno znamko. Lahko se osredotočite tudi na eno lastnost, ki opisuje vaš način dela ali razmišljanja (recimo: po receptu dedka, tradiciji vaše domačije ...) ali pa na zahteve glede zdravja vaših strank (recimo: brez laktoze, brez aditivov ...) ali njihovega počutja (oddih v mirnem domačem okolju, otrokom prijazna kmetija ...).

Dobra prodaja je pogojena z jezikom stranke! Ne razumem, kaj je narobe, vsi govorijo o vrednosti na lokalnem trgu pridelanih, predelanih in prodanih živilih, a kupec je premalo, poreče marsikateri kmet. Kaj storiti, ko stranka vidi, da je vaš pridelek, izdelek res kakovosten in vam to celo potrdi, a vseeno reče, da bo še malo pogledala in se morda vrnila kasneje. Bo ta stranka res prišla

kov, predelanih na tradicionalen način. Vse to so posebnosti, s katerimi se lahko domača živila poistovetijo: varna, doma pridelana hrana, tehnološka optimalna zrelost in s tem višja hranilna vrednost, potrošnik se lahko seznanja s celotnim postopkom od njive do mize Vendar to še ne pomeni edinstvenosti ponudbe posameznega kmeta. O teh lastnostih lahko govorijo vsi. Edinstvenost je potrebno iskati v eni sami la-

novih kupcev. To se preprosto zgodi, ker med znanci zagovarjajo svoje stališče za opravljeni nakup. Radi povedo, kje in zakaj so nekaj kupili, če so z nakupom zadovoljni. Tako stranka postane hkrati tudi naš najboljši prodajalec.

Ali je edinstvenost nekaj povsem enostavnega? Edinstvenost pomeni odločiti se za eno stvar in na njej graditi cel imperij. To je običajno najtežja odločitev, saj bi radi povedali in predsta-

lja za simbol kakovosti »made in Italy« ter jamčenje za doslednost in zaupanje. Edinstvenost za kavo Illy je opredeljena kot »boljša espresso kava, pridobljena iz edinstvene kavne mešanice, z značilno, nezamenljivo in konstantno aromo«. To so se potrošniki naučili prepoznati, ceniti in zato tudi iskati to kavo. Vse ostale promocijske in marketinške prijeme so prilagodili tej zgodbi (avtorske skodelice, zamisli, elementi za opremlja-

AKTUALNO

nazaj? Malo verjetno. Zakaj? Največkrat je to samo vljudna gesta stranke. Stranka ni nameravala vašega izdelka kupiti in tudi vam pri vaši prodaji – nagovarjanju verjetno ni sledila. V teoriji se temu reče, da nismo govorili jezika stranke. Jezik stranke pa je jezik kupčevih želja. V marketingu zmagovalcev navajajo primer: »Če si vaš malček nadvse želi nov avtomobilček in mu rečete, naj poje zajtrk, pospravi za sabo in se obleče, da gresta v trgovino po avtomobilček, boste govorili njegov jezik. Opravil bo tako bliskovito, da boste le na počasnem posnetku videli, kaj je počel. Če pa mu rečete, naj že hitro poje, pospravi in se obleče, ker se vam mudi v službo, ne govorite njegovega jezika. Govorite svoj jezik. Jezik svojih želja.« Če se zavedate ali ne, dejansko največ časa govorite svoj jezik: kaj imate za prodati in po koliko prodajate. Zbudite se in preidite od pojasnjevanja svoje ponudbe na povpraševanje po strankinih željah. Pojasnite ji, v čem bo imela prednost ali korist, če kupi pri vas. Kaj je tista edinstvenost, ki je pri sosedu na tržnici ne more dobiti. Na ta način vodite prodajo. Seveda ni enostavno prevesti vsega be-

sedičenja o pridelkih ali izdelkih v spisek želja, ki jih izpolnujemo stranki. Pomembno je, da si ustvarite edinstvenost, zaradi katere bo stranka prišla k vam s točno določenim namenom in obnem opravila še ves ostali nakup.

Slovenska hrana je kakovostna, doma pridelana in za naše potrebe nudi vse naravne elemente. Vsebuje vse za zdrave potrebne snovi, je prehransko polnovredna in jo lahko kupujemo letnemu času primerno. Pa smo zadovoljni? Ne. Kupujemo razne dodatke in pripravke iz uvoza. Zakaj? Trgovci – prodajalci so večji prodajnih in tržnih aktivnosti in zato stranke poistovetijo svoje potrebe z njihovimi proizvodi. To pa je zgolj samo še eden od razlogov, zakaj so znanje in veščine prodaje tako pomembna. Tega ne dosežemo čez noč. Vsak dober prodajalec mora biti vztrajen in potrpežljiv, pridobiti si mora ustrezna znanja in veščine dobre komunikacije ter psihologije prodaje.

KAKO OBDRŽATI KUPCA?

Psihologija prodaje je vse bolj pomembno znanje. Pomembno je znati pravilno uporabiti vizualizacijo miselne naravnosti

k uspehu in imeti vedenje, kako uspešno pristopiti h kupcu. Zadovoljiti kupčeve želje in potrebe ter biti svetovalec pri reševanju njegovih skrbi so orodja, ki delajo uspešne prodajalce. Ko vam uspe, da stranka prepozna koristi pri nakupu vašega izdelka in vam zaupa, ste naredili prvi korak. Drugi in običajno težji je v ohranitvi stalnega razmerja. To je pomembno tako pri načrtovanju dolgoročne stabilne prodaje kot tudi zato, da vam ni potrebno vedno znova iskati nove stranke. S kupcem je potrebno vzpostaviti odnos, da ga obdržite kot stalno stranko. Stranka, ki se bo počutila sprejeta in bo zaznala, da je vaš odnos do nje pošten, bo postala vaša zvesta stranka in bo vaše ime širila med svojimi znanci. To pa je še zlasti na naših kmetijah, ko nimamo dovolj časa za iskanje novih strank, bistvenega pomena. Kot primere pozitivnih praks lahko navedem dneve odprtih vrat, letni pikniki za zveste kupce ...

Uspeh v prodaji je odvisen od vas samih. Bodite pozitivni in ciljno naravnani. Ustvarjajte zadovoljstvo in zaupanje. Misli, besede in dejanja posvetite vaši edinstvenosti. Jezik je pomemben, zato naj bo osredotočen na

kupčeve potrebe. Star pregovor pravi: »Bog je ustvaril človeku dve ušesi in ena usta«. Pomembno je poslušati, kaj stranka pravi, kaj si želi, biti pri tem pripravljeni narediti uslugo ali dati nasvet, nikakor pa ne posiljevati svojih zamisli ali pa uporabljati neprimernih besed ali agresivne drža. Nadalje je pomembno, da se stranka ne počuti priseljeno v nakup ali nesprijetno v svoji potrebi, prepričanju. Vzeti si je potrebno čas in s stranko voditi nevsiljiv pogovor v iskanju njene rešitve v okviru naše ponudbe. Seveda nam to ne bo težko, če v naše proizvode popolnoma verjamemo in jih tudi po njihovih karakteristikah poznamo (primer, če se stranka pritožuje, da se slabo počuti, ker je pojedla sendvič in bi zato kupila slive, jo povprašamo, če je že poskusila beli kruh zamenjati s pirinim ter ji pri tem svetujemo, kako si lahko kruh sama pripravi in ji ponudimo pirino moko). Stranka bo začutila vašo pozornost do njenih težav in vam bo ob pravilnem svetovanju zaupala tudi v bodoče.

Začnite komunicirati z vašimi kupci o njih samih in oni bodo sami kupovali vaše pridelke in izdelke.

» ANDREJA KRT STOPAR

AVTOMATSKA VRATA ZA KOKOŠNJAK

Delujejo na senzor svetlobe, zjutraj se samodejno odprejo in zvečer ob pravem času zaprejo.

Za informacije in naročila pokličite **031 675 639**.

Dostava po pošti.

www.profilplast.si

NOVO / ODLIČNO ZA DARILO

Profilplast, d. o. o., e-naslov: profilplast@profilplast.si
Zavrh nad Dobrno 10, 3204 Dobrna www.profilplast.si

Mmmmmmmmm, diši po medu!

Andrej Goljat

MED v pijačah
in jedeh

Med je odličan dodatek, ki daje jedem poseben in polnejši okus. S tem ko jedem dodamo med, dodamo svoji prehrani še košček narave.

186 strani, spiralna vezava, 14 x 20 cm
Cena: 12,50 EUR, poštnine ne zaračunamo

Naročanje: 01 473 53 79,
karmen@czd-kmeckiglas.si, www.kmeckiglas.com

**NOVO
IZ ZALOŽBE
KMEČKI
GLAS**

NASVETI

Spletne prevare pri nakupu kmetijske mehanizacije

Načrtujete nakup kmetijske ali gradbene mehanizacije? Iščete ponudbo tudi na spletu, pa niste vešč spletnega nakupovanja? Nakupovanje iz domačega naslonjača je vse bolj priljubljeno, vendar tudi tukaj velja previdnost.

Na SI-CERT, ki je nacionalni center za reševanje omrežnih vdorov in spletnih prevar, opažamo porast lažnih spletnih trgovin s kmetijsko in delovno mehanizacijo. Lažni trgovci svoje stranke iščejo tudi v slovenskih spletnih oglasnikih, kjer pod lažnimi oglasi prodajajo malo rabljeno kmetijsko mehanizacijo po izjemno ugodni ceni. Oškodovanja pri nakupih kmetijske mehanizacije v lažnih spletnih trgovinah so izjemno visoka, pregon takšnih goljufov pa praktično nemogoč, saj se pogosto izkaže, da denarne sledi vodijo v obmorske države zahodne Afrike. Na SI-CERT so se v zadnjih dveh letih obrnili številni ogoljufani kupci iz Slovenije, ki so nasledili lažnim spletnim trgovinam s traktorji ter drugo delovno mehanizacijo in nepovratno nakazali vsak po več tisoč evrov.

PREDOBRO, DA BI BILO RES!

Lažne spletne trgovine imajo z izrazom trgovina le malo skupnega. Gre zgolj za kulise z lepimi slikami, saj za spletno predstavitev ne stoji legitimno podjetje. Ko kupec enkrat nakaže denar goljufivemu spletnemu prodajalcu, je že prepozno, plačanega blaga ne bo nikoli prejel – najvišje prijavljeno oškodovanje pri lažni prodaji kmetijske mehanizacije znaša kar 24.000 evrov!

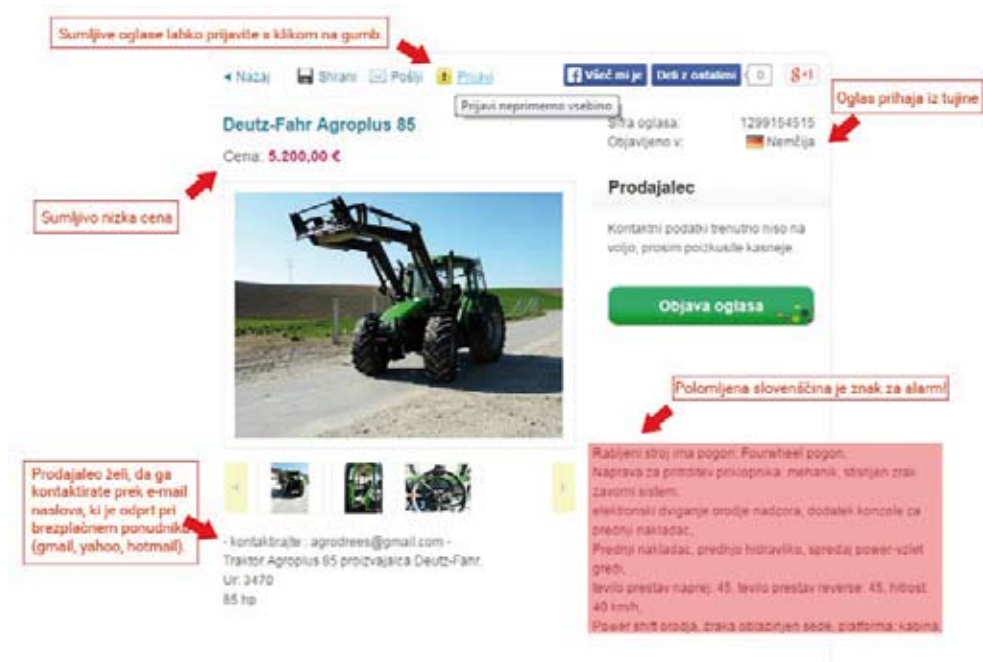
Lažne spletne trgovine so na

prvi pogled zelo podobne pravi, kar pa gotovo vzbudi sum, so neverjetno nizke cene. Prav tako bodite pozorni na velike obljube, npr. brezplačna dostava po celem svetu. Prikazana spletna trgovina denimo obljublja brezplačno dostavo, če naročite dva ali več traktorjev oz. delovnih strojev.

RAZLIKE MED LAŽNO IN PRAVO PRODAJO

1. **Neverjetno ugodna ponudba.** Prvi znak, ki kaže na goljufijo, je naravnost neverjetna cena. Kadar neka ponudba po predstavitvi, ceni ali lastnostih močno odstopa od ostalih, potem je to zanesljiv razlog za pre-

vidnost. Zelo pomembno je tudi, kako ste do te trgovine prišli. Kje ste zanj izvedeli? Ste kliknili na oglas na spletni strani ali v elektronski pošti? Manj je tveganj, če za ponudbo recimo izveste na televiziji in pretipkate naslov sami. Dokaj enostavno pravilo namreč je: če vas

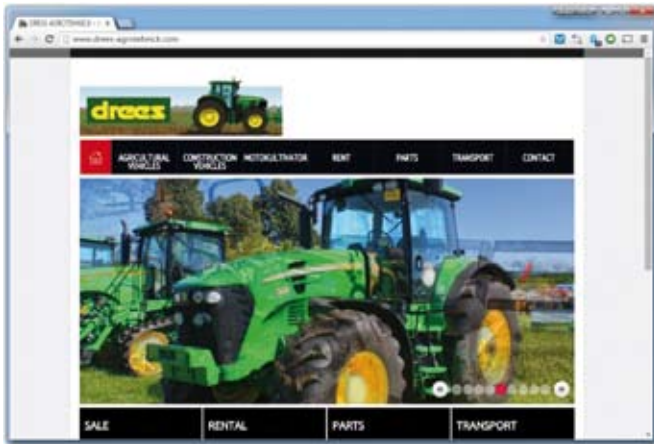

NASVETE ZA VARNO SPLETNO NAKUPOVANJE IN PRODAJO LAHKO STRNEMO V TRI TOČKE:

1. **'Predobro, da bi bilo res'** – ne nasedajte neverjetno ugodnim ponudbam!
2. **Preverite prodajalca** – raziščite vse dostopne podatke o domeni in spletni trgovini v enem od spletnih brskalnikov ali preverite uporabniški račun prodajalca v spletnem oglasniku.
3. **NIKOLI ne nakazujte denarja prek plačilnega sistema Western Union, Money Gram in Money Pack.** Ti sistemi so namenjeni hitremu prenosu denarja in ne omogočajo sledljivosti denarnega prometa in so ravno zato priljubljeno orodje spletnih goljufov.

NASVETI

Primer lažne spletne prodaje.

neznavec kontaktira po elektronski pošti, Facebooku ali preko programa za klepet (kot je recimo Skype) in vam ponuja spletne povezave, jim ne zaupajte!

2. **Dobre novice se hitro širijo, slabe še hitreje.** Poiščiteocene drugih kupcev ali uporabnikov spletne trgovine, spoznajte njihove izkušnje, kritike in mnenja. V iskalnik vnesite spletni naslov trgovine in preverite, ali se po forumih oglašajo kupci, ki so imeli s trgovino slabe izkušnje.

3. **Preverite, kdo stoji za spletno trgovino.** Preverite kontaktne podatke podjetja, ki stoji za spletno trgovino (naslov podjetja, telefonska številka za pomoč uporabnikom, elektronski naslov). Stopite v kontakt s prodajalcem in izmenjajte nekaj sporočil. Se njegov elektronski naslov ujema z naslovom spletne trgovine? Če prodajalec uporablja brezplačni poštni predal (gmail.com, hotmail.com, yahoo.com itd.), je to še en znak za previdnost. Legitimni prodajalci običajno uporabljajo elektronski naslov pod svojo domeno (npr. info@trgovina.si).

4. **Kaj pravijo podatki o domeni?** Pogosto so podatki o registrantu oz. nosilcu domene veliko bolj zgovorni kot opisi, navedeni v sami spletni trgovini. Spletno stran trgovine vnesite v obrazec na <http://whois.domaintools.com/> in poiščite več informacij o domeni. Predvsem bodite pozorni, kje in kdaj je bila domena registrirana in kateri kontaktni podatki so navedeni. Včasih lahko že na podlagi teh podatkov sklepamo, da nekaj ni v redu, npr. spletna trgovina se hvali z dolgo tradicijo, domena pa je registrirana kakšen mesec nazaj ali pa je bil pri registraciji domene uporabljen brezplačen elektronski naslov.
5. **Način plačila.** Ko spletni trgovec od vas zahteva nakazilo prek sistema Western Union ali MoneyGram, je to velik rdeč znak STOP! Takšni plačilni mehanizmi so namenjeni hitremu prenosu denarja fizičnim osebam, sledenje nakazilu pa ni mogoče in so prav zato priljubljeno orodje spletnih goljufov.

SPLETNI OGLASNIKI – KUPCI PREVEČ ZAUPLJIVI, PRODAJALCI NEUČAKANI

Poskusi goljufij prek spletnih oglasnikov se zadnje čase kar vrstijo. Goljufi uporabljajo vedno nove taktike, kako priti do spletnih uporabnikov, in ravno mali oglasi omogočajo uspešno izogibanje filtrom za nezaželeno elektronsko pošto, ki bi blokirali dostavo takšnega sporočila. Goljufivi uporabniški profili na vas prežijo tako pri nakupu kot pri prodaji v spletnih oglasnikih, zato previdnost nikoli ne more biti odveč.

Na kaj moramo biti najbolj pozorni pri prodaji ali nakupu prek spletnih oglasnikov?

1. **Izjemno nizka cena prodajnega izdelka.** Lažni oglasi za kmetijsko in delovno mehanizacijo, ki ponujajo rabljene delovne stroje po zelo ugodni ceni, so najpogostejši v spomladanskem in jesenskem času. Oškodovanja so v tem primeru izjemno velika: gibljejo se od 3000 evrov pa vse do 20.000 evrov!
2. **Če kupujete, preverite uporabniški profil prodajalca.** V nekaterih spletnih oglasnikih lahko registrirani uporabniki sporne uporabniške profile prijavijo, administratorji pa prijave

pregledajo in lažnive profile odstranijo. Goljufi so tako prisiljeni vedno znova odpirati nove profile ali pa oglaševanje objavijo kot neregistrirani uporabniki. Raje zaupajte preverjenim in dalj časa registriranim uporabnikom, kot pa popolnim novincem.

3. **Ko prodajate, bodite previdni pri kupcih iz tujine.** Scenariji prevare pri prodaji so podobni: na vaš oglaševanje odzove kupec iz tujine, ki je pripravljen plačati polno ceno izdelka in stroške prevoza, ne moti ga niti visoka poštnina na drug konec sveta. Goljuf vam pošlje lažno potrdilo o transakciji in vas skuša prepričati, da razlika v ceni nakažete na račun transportne družbe (ki pa je dejansko bančni račun goljufa). Če se kot prodajalec na to ne odzovete, goljuf pritisk stopnjuje z grožnjami o policijski preiskavi, vpletanju ameriškega FBI, mednarodni tožbi ... Pomanjkanja domišljije jim nikakor ne moremo očitati.

» MARTA ŠTEFANIČ,
vodja programa ozaveščanja
Varni na internetu

Več informacij o spletnih prevarah pri prodaji kmetijske mehanizacije lahko poiščete na spletni strani www.varninaininternetu.si. Če ste bili žrtev prevare, to prijavite prek našega elektronskega naslova cert@cert.si. Na nas se lahko obrnete tudi, če ste naleteli na sumljivo ponudbo in želite, da preverimo njeno verodostojnost. Pomoč je na voljo za posameznike in podjetja in naši svetovalci vam bodo pomagali brezplačno!

Odzivni center za omrežne vdore in spletne goljufije SICERT in njegov program ozaveščanja Varni na internetu izvaja javni zavod Arnes, katerega dejavnosti financira Direktorat za informacijsko družbo Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

Ocena telesne kondicije pri kravah in telicah

V sodobni reji krav molznic je pravilno vodenje tehnologije priraje mleka zelo pomembno.

Med pomembne vplive na priraje mleka, predvsem na plodnost krav, zdravstveno stanje in količino prirajenega mleka, spada stanje telesne kondicije posamezne krave. Povprečna telesna kondicija krav v posamezni čredi je posredni pokazatelj rejčeve sposobnosti obvladovanja intenzivne živinorejske panoge – priraje mleka.

Samo ocenjevanje telesne kondicije je enostaven, cenen in dovolj zanesljiv način za vrednotenje prehranskega statusa krave, ki v največji meri odločilno vpliva na trenutno oceno kondicije.

Pri ocenjevanju telesne kondicije krav po metodi BCS (body condition score) ocenjujemo izgled ledvenih trnastih nastavkov in ledvenih stranskih podaljškov hrbtenice, izgled kolčne in sednične grče, območje

med obema grčama ter izgled korena repa in njegove okolice. Ocenjujemo predvsem količino podkožnega loja, ki vpliva na izrazitost oziroma zaobljenost in skritost posameznih omenjenih delov okostja pri kravi.

Krave pridobijo ocene za telesno kondicijo od 1 do 5 BCS, kar pomeni:

- 1 – zelo suha žival,
- 2 – suha žival,
- 3 – primerno rejena žival,
- 4 – debela žival,
- 5 – zelo debela žival.

OPIS POSAMEZNIH OCEN TELESNE KONDICIJE:

Ocena 1: Posamezni trnasti nastavki so dobro vidni in dajejo hrbtenici na tem delu videz žage. Močno izstopajo tudi stranski podaljški ledvenih vretenc, vidimo več kot polovico njihove dolžine. Prehod med tr-

nastimi in stranskimi podaljški ima izrazito oglat videz. Obe grči sta ostri in skromno pokriti s tkivom. Področje med obema kostema je v obliki črke V. Področje korena repa ni izpolnjeno s podkožnim maščevjem in daje videz vdolbine.

Ocena 2: Posamezni trnasti nastavki so še vedno dobro vidni, vendar so na otip bolj topi. Hrbtenica nima več tako žagastega izgleda. Polovica stranskih podaljškov je še vidna, z

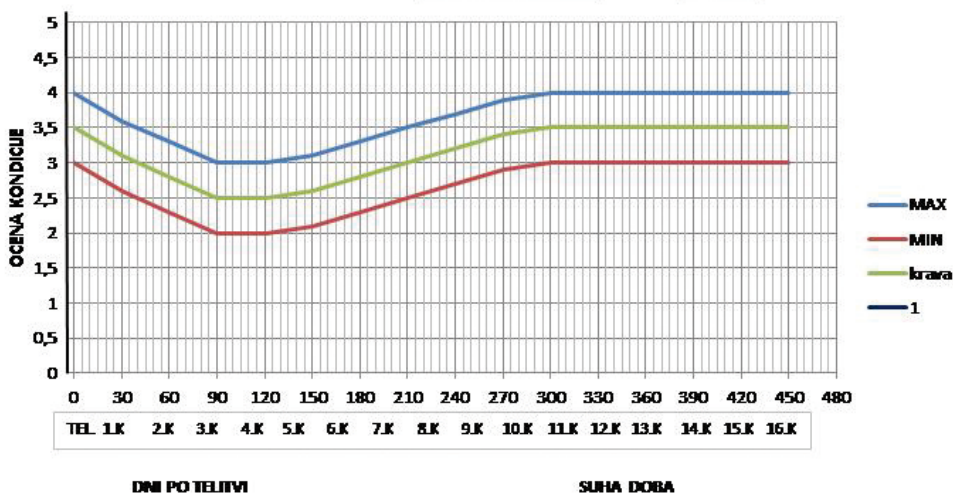
lahkoto čutimo vsak posamezen podaljšek. Prehod med trnastimi in stranskimi podaljški je izrazito konkaven, ni oglat. Obe grči sta še vedno izraziti, ob dotiku koža drsi po podkožju. Področje med grčama nima več izrazite oblike črke V. Ob korenu repa je čutiti manjše količine podkožnega loja.

Ocena 3: Trnasti nastavki dajejo obliko zaokroženega slemena, vendar so posamezni nastavki še vedno vidni.

V posameznih obdobjih laktacije so priporočljive naslednje ocene kondicije:

- Suha doba, ob telitvi 3,25–3,75
- Laktacija do 100 dni 2,50–3,25
- Laktacija 100–200 dni 2,75–3,25
- Laktacija nad 200 dni 3,00–3,50
- Telice v vzreji 2,75–3,75
- Telice ob telitvi 3,25–3,75

OCENJEVANJE KONDICIJE : KRAVA _____ TELILA _____

Posamezne trnaste in stranske podaljške čutimo že ob rahlem pritisku. Vidnega je manj kot četrtino stranskih podaljškov. Prehod med trnastimi in stranskimi podaljški je gladko konkavne oblike. Obe grči sta vidni, bolj zaobljeni in gladki, ob pritisku otipamo podkožni loj. Vdolbina ob korenu repa je plitva.

Ocena 4: Trnasti nastavki hrbtenice niso več vidni in so zaobljeni in gladki. Posamezne trnaste in stranske podaljške med seboj ločimo le z močnejšim pritiskom. Prehod med trnastimi in stranskimi podaljški je skoraj raven. Obe grči sta za-

NASVETI

Oporna točka	Ocena	Znak	Možnost ukrepanja
	v priporočenih mejah	Dobro, krave zaužijejo dovolj energije	Ohranite obstoječe stanje
Povprečna BCS ocena	visoka	Tveganje, da bo zauživanje krme na začetku laktacije majhno	Zagotovite, da krave niso predebele ob presušitvi. Bodite pozorni na uživanje suhe snovi debelih krav na začetku laktacije
	nizka	Nezadostno uživanje energije in slaba odpornost proti boleznim	Povečajte uživanje suhe snovi in koncentracijo energije v obroku
Razpon med ocenami	širok	Velike razlike v uživanju energije in potrebah po energiji med kravami	Ugotovite kako je prišlo do razlik v uživanju krme. Standardizirajte potrebe: razdelite krave v skupine glede na proizvodnjo in reprodukcijski cikel
	ozek	Dobro krave dobijo dovolj energije	Ohranite obstoječe stanje

- pri kravah, ki shušjajo za več kot 1 oceno BCS v 60 dneh laktacije, je velika verjetnost izostanek gonjenja,
- predebele krave – ocena več kot 4 BCS so izpostavljene težkim telitvam, zaostajanju posteljice, cistam na jajčnikih, materničnim infekcijam, ketozi, dislokaciji siriščnika,
- zadnji del laktacije je edino primerno obdobje za korekcijo kondicije krave.

obljeni in področje med njima je ravno. Področje korena repa je zaobljeno.

Ocena 5: Zgradba skeleta hrbtnice, kolčne in sednične grče, stranskih in trnastih podaljškov ni več opazna. Greben hrbtnice je rahlo konveksen. Izraziti so depoji maščevja pod kožo. Področje korena repa je zalito z maščobnim tkivom.

Pri ocenjevanju kondicije v hlevu si pomagamo s priročnimi obrazci:

- Razlaga ocen posameznih krav v hlevu in njihov razpon je v preglednici.

Rejcem priporočamo nekaj osnovnih načel pri uporabi ocenjevanja telesne kondicije krav po sistemu BCS.

- v laktaciji naj krava nikoli

ne shušja za več kot 1 oceno BCS,

- če je v čredi več kot 15 % krav z oceno 2 BCS in manj, je potrebno popraviti prehrano,

<p>Optimalna ocena BCS ob telitvi 3,00 - 3,25</p>	↑	Zauživanje SS obroka
	↓	Hušjanje po telitvi
	↓	Izrazitost negativne energetske bilance
	↑	Skupna prireja mleka
	↑	Uspešnost vrnitve v reprodukcijski cikel
	↓	Tveganje za ketozo
<p>Nihanje ocene BCS le za 0,5 točke in najnižja ocena kondicije 2,5 BCS</p>	↓	Tveganje za poporodno mrzlico
	↓	Tveganje za obolenje parkljev
	↑	Uspešnost prve osemenitve
	↓	Dolžina poporodnega premora
	↓	Metabolični problemi

Ocenjevanje telesne kondicije krav in uporaba ocen bo med rejci uporabljena tehnika, samo, če poznajo pozitivne učinke optimalne telesne kondicije, ki jo prikazujemo v naslednji tabeli:

Vsem rejcem krav priporočamo, da uporabljajo ocenjevanje telesne kondicije za uravnavanje postopkov v reji krav, saj koristijo rejcem in kravam.

» ZORAN KRAMER,
KGZS – Zavod Celje

Za varno delo v gozdu

Usposabljanje na področju gozdarstva za varno delo v gozdu iz Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020 za leto 2015

V okviru ukrepa »Prenos znanja in dejavnosti usposabljanja« Programa razvoja podeželja 2014–2020 je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano spomladi objavilo javno naročilo za usposabljanja na področju gozdarstva, kjer je bil kot izvajalec izbran Zavod za gozdove Slovenije (ZGS).

Usposabljanja se nanašajo na varno delo v gozdu, obrav-

navajo pa tudi vsebine trajnostnega in sonaravnega gospodarjenja z gozdom (naravovarstveni vidik) ter primere dobrih praks iz Slovenije in tujine. Namenjena so lastnikom, zakupnikom in uporabnikom gozdov ter zaposlenim pri pravnih ali fizičnih osebah, ki so registrirane za gozdarsko dejavnost in potrebujejo znanja s področja varnega dela v gozdu.

Usposabljanja so za udeležence brezplačna, razen prehrane, ki je strošek udeleženca.

Cilj usposabljanja je povečanje varnosti pri delu v gozdu z motorno žago in traktorjem s poudarkom na zmanjšanju števila nezgod med lastniki gozdov in neprofesionalnimi izvajalci del v gozdovih ter povečanju njihove učinkovitosti pri delu v gozdu.

Udeleženci lahko izbirajo med tremi vrstami usposabljanj:

- varno delo z motorno žago (16 ur) – dvodnevni tečaj, 20 usposabljanj;
- varno delo z motorno žago (24 ur) – tridnevni tečaj, 2 usposabljanj;
- varno delo s traktorjem (teoretični in praktični del) – enodnevni tečaj, 16

NASVETI

usposabljanj. Usposabljanja se bodo izvajala od **31. 8. 2015 do 20. 10. 2015**. Udeleženci se na usposabljanje praviloma prijavijo najmanj **tri delovne dni** pred predvidenim terminom usposabljanja, tako da izpolnijo obrazec »Izjava upravičenca usposabljanja«, ki se nahaja na spletni strani ZGS www.zgs.si, in ga posredujejo na območne enote Zavoda za gozdove Slovenije. Izjava, ki je obenem tudi prijava, mora biti pravilno in čitljivo izpolnjena, ustrezno podpisana in za pravne osebe žigosana. Vsebovati mora tudi ustrezne priloge (npr. zakupno pogodbo za zakupnike gozdov, za zapo-

slene pri gozdarskih podjetjih pa dokazilo o zaposlitvi).

Udeleženci se lahko usposabljanj udeležijo le z ustrezno osebno varovalno opremo, kar pomeni za usposabljanja z motorno žago najmanj gozdarska zaščitna čelada, zaščitne rokavice, protivrezne hlače, ustrezna obutev in lastna motorna žaga, za usposabljanja s traktorjem pa zaščitna čelada in terenska obutev. Starost udeležencev je najmanj 16 let.

» **JURIJ BEGUŠ,**
Zavod za gozdove Slovenije

Varno delo z motorno žago

Lokacija - območna enota ZGS	Datum izobraževanja	Trajanje	Telefon
Bled	31. 8. 2015	16 ur–2 dni	04 57 50 300
Slovenj Gradec	31. 8. 2015	16 ur–2 dni	02 88 39 220
Celje	31. 8. 2015	16 ur–2 dni	03 42 55 188
Tolmin	3. 9. 2015	16 ur–2 dni	05 38 01 240
Kočevje	3. 9. 2015	16 ur–2 dni	01 89 55 276
Murska Sobota	3. 9. 2015	16 ur–2 dni	02 53 49 500
Slovenj Gradec	4. 9. 2015	16 ur–2 dni	02 88 39 220
Novo mesto	4. 9. 2015	16 ur–2 dni	07 39 42 550
Kočevje	7. 9. 2015	16 ur–2 dni	01 89 55 276
Postojna	8. 9. 2015	16 ur–2 dni	05 70 00 610
Celje	8. 9. 2015	16 ur–2 dni	03 42 55 188
Celje	8. 9. 2015	16 ur–2 dni	03 42 55 188
Tolmin	10. 9. 2015	16 ur–2 dni	05 38 01 240
Novo mesto	10. 9. 2015	16 ur–2 dni	07 39 42 550
Nazarje	10. 9. 2015	16 ur–2 dni	03 83 93 770
Ljubljana	10. 9. 2015	16 ur–2 dni	01 24 10 624
Postojna	14. 9. 2015	32 ur–2 dni	05 70 00 610
Sežana	14. 9. 2015	33 ur–2 dni	05 70 74 400
Maribor	14. 9. 2015	34 ur–2 dni	02 23 41 615
Kranj	16. 9. 2015	24 ur–3 dni	04 20 24 200
Maribor	17. 9. 2015	16 ur–2 dni	02 23 41 615
Tolmin	21. 9. 2015	16 ur–2 dni	05 38 01 240
Postojna	21. 9. 2015	16 ur–2 dni	05 70 00 610
Sežana	21. 9. 2015	16 ur–2 dni	05 70 74 400
Kočevje	21. 9. 2015	16 ur–2 dni	01 89 55 276
Tolmin	24. 9. 2015	16 ur–2 dni	05 38 01 240
Ljubljana	24. 9. 2015	16 ur–2 dni	01 24 10 624
Nazarje	24. 9. 2015	16 ur–2 dni	03 83 93 770
Kranj	24. 9. 2015	24 ur–3 dni	04 20 24 200
Bled	28. 9. 2015	16 ur–2 dni	04 57 50 300
Sežana	30. 9. 2015	16 ur–2 dni	05 70 74 400
Celje	1. 10. 2015	16 ur–2 dni	03 42 55 188
Brežice	1. 10. 2015	16 ur–2 dni	07 49 91 600
Maribor	5. 10. 2015	16 ur–2 dni	02 23 41 615
Murska Sobota	5. 10. 2015	16 ur–2 dni	02 53 49 500
Brežice	5. 10. 2015	16 ur–2 dni	07 49 91 600
Bled	8. 10. 2015	16 ur–2 dni	04 57 50 300
Brežice	8. 10. 2015	16 ur–2 dni	07 49 91 600
Sežana	10. 10. 2015	16 ur–2 dni	05 70 74 400
Novo mesto	12. 10. 2015	16 ur–2 dni	07 39 42 550
Maribor	12. 10. 2015	16 ur–2 dni	02 23 41 615
Sežana	15. 10. 2015	16 ur–2 dni	05 70 74 400

Varno delo s traktorjem

Kranj	9. 9. 2015	8 ur–1 dan	04 20 24 200
Maribor	10. 9. 2015	8 ur–1 dan	02 23 41 615
Ljubljana	12. 9. 2015	8 ur–1 dan	01 24 10 624
Tolmin	16. 9. 2015	8 ur–1 dan	05 38 01 240
Murska Sobota	16. 9. 2015	8 ur–1 dan	02 53 49 500
Kočevje	17. 9. 2015	8 ur–1 dan	01 89 55 276
Novo mesto	19. 9. 2015	8 ur–1 dan	07 39 42 550
Maribor	23. 9. 2015	8 ur–1 dan	02 23 41 615
Brežice	25. 9. 2015	8 ur–1 dan	07 49 91 600
Postojna	28. 9. 2015	8 ur–1 dan	07 39 42 550
Bled	30. 9. 2015	8 ur–1 dan	04 57 50 300
Celje	3. 10. 2015	8 ur–1 dan	03 42 55 188
Slovenj Gradec	7. 10. 2015	8 ur–1 dan	02 88 39 220
Tolmin	9. 10. 2015	8 ur–1 dan	05 38 01 240
Sežana	10. 10. 2015	8 ur–1 dan	05 70 74 400
Nazarje	17. 10. 2015	8 ur–1 dan	03 83 93 770

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Projekt financira Evropski kmetijski sklad v okviru Programa razvoja podeželja za obdobje 2014–2020 za leto 2015. Naročnik je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, izvajalec pa Zavod za gozdove Slovenije v sodelovanju s Srednjo gozdarsko in lesarsko šolo iz Postojne kot podizvajalcem.

Digestat – ostanek iz bioplinarn

Uporabno kot gnojilo, a le z ustrežno deklaracijo in gnojilnim načrtom

Kmetom iz okolice bioplinarnih naprav (BP) se v zadnjih letih pogosteje ponuja ostanek iz bioplinarn - digestat za gnojenje rastlin. Digestat je poltekoč ali tekoč material. Za tovrsten material velja, da je treba delati z njim po zakonodaji, ki ureja obdelavo biološko razgradljivih odpadkov.

Kmet pri ponudbi digestata najprej opazi, da je zastoj, glede hranilnih vrednosti pri gnojenju pa kar dobro primerljiv z ostalimi dražjimi gnojili. Ker prihaja digestat iz bioplinarske predelave, nosi lahko s seboj tudi tveganja. Zato mora biti kmet pozoren na podatke o vsebnosti potencialnih onesnaževal tal in o hranilih, hranjenju zahtevane dokumentacije in vodenju evidenc, ki so zakonsko predpisane. Pri odločanju glede rabe tovrstnega materiala v smislu dobrega gospodarjenja, ki ohranja zemljo tudi za naše zanamce, izpostavljam naslednje obveznosti:

SHRANITE DEKLARACIJO

Vsak digestat, ki ga bioplinarna prodaja, mora imeti deklaracijo. Kmet mora še pred nakupom vedeti, katere dokumente mora shraniti, ker so njegova varnost in dokazilo; katere evidence mora pričeti voditi sočasno z nakupom digestata. Priporočamo, da se pred nakupom pogovorite s svetovalcem, da skupaj preverita ustreznost deklaracije in ostale zahteve.

Ali je digestat primerne kakovosti, za vnos v tla lahko kmet vidi le iz **deklaracije**, ki mora nujno spremljati vsako

pošiljko (cisterno) materiala. Kmet mora ta dokument dobiti, ga pregledati, oz. prinesiti na vpogled svojemu kmetijskemu svetovalcu.

Na kmetijskih zemljiščih je **dovoljena le uporaba digestata 1. kakovostnega razreda**, ki je proizvod. Tak status digestat pridobi le, če se v bioplinarni uporabljajo ustrezne vhodne surovine. Vsak predelovalec je dolžan ob prodaji digestata izdati (predložiti) predpisano deklaracijo vsakemu uporabniku. Na deklaraciji predelovalec in prevzemnik s podpisom potrjujeta oddajo oz. prevzem količine digestata. Poleg tega pa so navedene še vrste biološko razgradljivih odpadkov iz katerih je proizveden digestat, primerčnost oz. neprimernost za ekološko kmetijstvo, največji dovoljeni vnos digestata na kmetijsko zemljišče.

Naveden je tudi izvajalec nadzora kakovosti digestata z datumom vzorčenja in številko analize ter izvleček pomembnejših parametrov iz analize. Med drugimi je podan tudi **delež dušika iz živinskih gnojil**, ki se izračuna po predpisani enačbi. Brez podpisov deklaracija ni veljavna! Na to bodite še posebej pozorni.

BREZ GNOJILNEGA NAČRTA NE GRE

Šele na podlagi analiz tal, ki jih opravijo referenčni laboratoriji in ustreznih deklaracij, lahko kmetijski svetovalec izdela gnojilne načrte. Rezultati analize tal ne smejo biti starejši od 5. Let. Gnojilni načrt vsebujejo

naslednje podatke:

- podatke o vsebnosti hranil iz analize tal (celokupni dušik, celotni fosfor, celotni kalij),
- podatke o vsebnosti hranil in kemijskih onesnaževal v digestatu iz deklaracije,
- podatke o kmetijski pridelavi,
- največji dovoljeni letni vnos suhe snovi, ki ne sme presežati 8 t/ha v povprečju petih let, če gre za digestat, ki vsebuje več kot 20 % suhe snovi,
- dopustni vnos dušika, da ni presežen največji dovoljeni letni vnos iz predpisa, ki ureja varstvo voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov in
- dopustni vnos nevarnih snovi v tla, da ni presežen največji dovoljeni vnos teh snovi iz uredbe.

DOKUMENTE JE TREBA HRANITI 10 LET

Kmetijsko gospodarstvo, ki uporablja kupljena ali izven lastnega kmetijskega gospodarstva pridobljena organska gnojila, bo moralo imeti nakup digestata izkazan s pisnim dokazilom (letos do 15. novembra), ki ga predstavlja izpolnjen poseben **obrazec (B1) v okviru subvencijske vloge**. Tudi v primeru uporabe digestata veljajo zahteve navzkrižne skladnosti, torej za vse vlagatelje kmetijskih subvencij. Zahteve izhajajo iz področja ravnanja z nitrati, saj se digestat obravnava kot tekoče organsko gnojilo, za katerega veljajo časovne in ko-

ličinske omejitve pri vnosu v tla. Digestat se na ravni kmetije prišteje k skupni količini vnosa organskega dušika v tla.

Uporabnik digestata je zavezan **hraniti deklaracije, rezultate analiz tal in gnojilne načrte najmanj 10 let**. Uporabnik digestata, ki le tega ne uporablja v skladu z zakonodajo, je lahko za prekršek kaznovan z globo do 4100 €.

Gnojenje z digestatom iz BP, ki se pojavlja na trgu, pri nas še vedno predstavlja novost za kmete, ki bi ga želeli uporabiti kot gnojilo. Dogaja se, da kmetje ne poznajo potrebnih pogojev za vnos digestata na svoja zemljišča niti niso pozorni, če je digestat ustrežno deklariran kot tržno blago.

Posledice tega plačujejo ob inšpekcijskih pregledih na kmetijah, lahko pa pripelje tudi do zmanjšanja subvencij. Glede na ugotovljene probleme pri rabi digestata na kmetijah je skoraj nujno in dobro za vsako kmetijo, da se predhodno posvetuje s kmetijskim svetovalcem glede pogojev za rabo digestata. Kmetija, ki je dobro informirana, izpolni vse pogoje, lahko digestat uporablja v prid pridelavi in hkrati ne obremeni okolja in svojih tal.

» MATEJA STRGULEC,
KGZS - Zavod Novo mesto
» GABRIJELA SALOBIR

Volna ni odpadek

Neobdelana ovčja volna ni odpadek, ampak koristen živalski stranski proizvod, ki se lahko porabi v kmetijstvu in gradbeništvu.

Volna zdravih živali spada v skladu z zakonodajo o živalskih stranskih proizvodih (v nadaljevanju: ŽSP) med snovi kategorije 3. Imetniki živali, pri katerih nastane volna po striženju, so dolžni z volno ravnati v skladu z Uredbo (ES) št. 1069/2009. To pomeni, da morajo rejci ovac volno oddati zbiralcem volne ali obratom, ki so za ravnanje z volno odobreni ali registrirani pri Upravi za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR). Vsekakor se volne ne sme odlagati kot odpadek v sistem zbiranja komunalnih odpadkov.

V Uradnem listu RS z dne 22. maja 2015 je objavljen Pravilnik o živalskih stranskih proizvodih, ki niso namenjeni prehrani ljudi. Izvedbeni akt določa pogoje uporabe in odstranjevanja ŽSP, vloge in postopke registracije in odobritve obratov nosilcev dejavnosti, vloge za dovolitev odstopanj za uporabo, prevoz in odstrani-

tev ŽSP ter postopke odobritve odpreme in nadzor nad trgovanjem ŽSP v državah članicah.

Z uveljavitvijo nacionalnega predpisa imajo nosilci dejavnosti možnost izjem pri registraciji, kadar gre za namene neposredne dobave proizvodov na lokalni trg in kadar se na trg RS daje tudi neobdelana ovčja volna.

Nosilec dejavnosti lahko izvede vse postopke obdelave volne do končnega izdelka in prodaje na lokalnem trgu brez predhodne registracije dejavnosti pri UVHVVR, če gre za rokovanje z majhnimi količinami volne. Opredelitev majhnih količin je 20 kg tedensko oziroma največ 1 tona na leto. V praksi to pomeni, da lahko tudi uporabniki, ki so fizične osebe in npr. doma pletejo izdelke iz volne, filcajo in podobno, neobdelano volno nabavijo neposredno pri rejcu ovac brez registracije take dejavnosti.

Prav tako lahko nosilci dejavnosti neobdelano ovčjo volno od-

dajo na trg na ozemlju RS, če se le-ta porabi kot zastirka ali prekrita volna na zemljišču ter izolacijski material v gradbeništvu. Zaradi dobre toplotne izolativnosti sodi med dobra toplotna izolacijska gradiva. Volnena vlakna vsebujejo maščobo lanolin, ki vpliva na toplotno izolativnost. Prav tako je vsebnost lanolina predvsem pomembna pri zaščiti pred zajedavci, saj ga ti ne marajo. Ovčjo volno se lahko uporabi tudi kot zastirko, ki zmanjšuje izhlapevanje vode iz tal, preprečuje večjo zbitost tal, zmanjšuje nihanje vlažnosti tal, preprečuje rast plevelov in zmanjšuje njihove temperature tal.

Tudi v tem primeru se ne zahteva registracija uporabnika neobdelane volne. Ne glede na to, da prejemniki volne niso registrirani, pa mora kmetija oziroma obrat ali objekt izvora voditi evidence o prejemnikih in količini oddane volne in dlake.

Glede na navedena dejstva in možnosti odstopanja od zakonodajnih pravil je tudi volno, ki ni dovolj kakovostna, moč koristno uporabiti, zato menimo, da bo uveljavljeni pristop vplival na zmanjšanje neprimernosti odstranjevanja tovrstnega živalskega stranskega proizvoda.

»ALBERTA ZORKO,

»FOTO: MARJANA CVIRN

SAGITER – iznajdljivost podeželja za boljši jutri

Vse bolj se utrjuje prepričanje, da so znanja, povezana s spoznavanjem lokalnega okolja, tudi ena od poti pri prilagajanju podnebnim spremembam.

Kot redni bralci že vedo, je SAGITER akronim za projekt »Agroekološka znanja in iznajdljivost podeželja«. Projekt v okviru programa Leonardo da

Vinci združuje deset partnerskih ustanov iz sedmih evropskih držav. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) v projektu sodeluje kot par-

tner. Projekt obravnava področje agroekologije. Ta preučuje znanja in tradicionalne pristope, ki kmetovanju dajejo značilnost trajnostnega gospodar-

jenja. Vse bolj se utrjuje prepričanje, da so znanja, povezana s spoznavanjem lokalnega okolja, tudi ena od poti pri prilagajanju podnebnim spremem-

DELO KGZS

bam. Pristopi ne izključujejo niti trajnostno naravnanih inovacij ali prenosa nekega znanja iz drugega okolja. Nosilci tega znanja in uporabniki so predvsem mali kmetje, ki nosijo največje breme ohranjanja kulturne krajine.

IZLUŠČITI AGROEKOLOŠKA ZNANJA

Četrto delavnico projekta SAGITER je organizirala Univerza za agronomijo in veterinarsko medicino iz kraja Cluj Napoca (<http://www.usamv-cluj.ro/eng/>), ki je bila ustanovljena 1869. leta in je romunski partner projekta. Prvi dan sestanka je bil namenjen poročanju partnerjev o opravljenem delu med delavnico v Ljubljani in delavnico v Cluju. Partnerji so skupaj definirali izvajanje nalog za naprej in se dogovorili za dopolnjevanje spletne strani projekta. Predstavljene so bile metode zbiranja, opisovanja in vrednotenja agroekoloških znanj. Predstavili so tudi analitski pristop, ki ga uporabljajo pri preučevanju praks domačinov v nacionalnih in naravnih parkih departmaja Alpe-de-Haute-Provence v Franciji. Iz anket in intervjujev želijo izluščiti agroekološka znanja, ki bi bila uporabna za vpeljavo na območjih parka in imajo za rezultat izboljšano trajnostnost. Iz gradiv pripravijo izobraževalne vsebine za študente. Naslednji dan je predstavila iz Belgije predstavila metodo Drevesa problemov (Problem tree). Kratkemu uvodu je sledilo skupinsko delo pri oblikovanju drevesa problemov, ki so povezani z aktivnostmi sodelovanja v času med delavnicami. Na osnovi tega »drevesa« so postavili »drevo ciljev« z namenom izboljšanja dela. Tako je

bila izvedena samoevalvacija in najdene rešitve za naprej. Drugi sklop je bil namenjen razpravi o posameznih pristopih oziroma metodah zbiranja in preučevanja agroekološkega znanja. Velik pomen je bil dan participativnemu pristopu, kjer nosilci praks lahko sodelujejo, in po udarjanju položaja učitelja kot spodbujevalca (animatorja) in ne kot predavatelja.

TRAJNOSTNO NARAVNAN SISTEM

Del časa je bil namenjen obisku samopreskrbne gorske kmetije v zaselku Marisel v bližini nacionalnega parka Apuseni. Delo na kmetiji na nadmorski višini tisoč metrov je opisala gospodarica. Predstavila je način paše in uhlevitve, pridelavo krompirja in nekaterih drugih vrtnin (lokalne sorte) ter način življenja v tistih krajih. Razložila je način uporabe pašnikov, kjer je mešana raba – paša in košnja. Za košnjo so včasih najeli več ljudi, ki so v poletnem času opravljali samo to delo po celi okolici. Seno tradicionalno posušijo in spravijo v kopice z osrednjim kolom. Danes sicer že tudi balirajo, vendar so ugotovili, da oglatih bal govedo ne je rado. Včasih so kmetje živeli od gozdarstva, vendar se položaj spreminja, saj v Romuniji velja prepoved sečnje, ker je lesni fond ogrožen in sledijo uredbam EU. S tem je ogroženo tradicionalno življenje, saj pravih alternativ lesarstvu na visokogorskih kmetijah v Romuniji ni veliko. Zgleden primer je obiskana kmetija, kjer je gospodarica začela predelovati mleko, ki so ga prej oddajali v mlekarno. Ker je cena padla, je s poskušanjem in iskanjem starih receptov razvila proizvode iz mladega sira. Te proda na kmetiji vikendašem,

ki zaradi relativne bližine mesta že prevladujejo na tem območju. Sodeluje tudi z manjšim turističnim ponudnikom Cabana Molitor, ki ima tradicionalno restavracijo in nekaj prenočišč. Objekt je z uporabo sredstev za razvoj podeželja EU zgradil bivši oglaševalec iz Cluja in se preselil v te kraje. Trenutno so gostje pretežno prebivalci Cluja in okolice ob vikendih. V času interneta in ugodnih nizkocevnih letov iz Evrope v Cluj prihaja k njim vedno več tujih individualnih gostov. Sami so začeli predelovati gozdne sadeže in tako ob manjši zasedenosti kapacitet kuhinje pripravijo zalogo za lastno uporabo in ponudbo marmelad, shrankov, medu in gorskih zelišč za obiskovalce. Sodelujejo tudi s kmetijami iz okolja. Celoten objekt je zgrajen v tradicionalnem slogu z obsežno uporabo lokalnih virov lesa in drugega gradbenega materiala.

CELOSTNI PRISTOP

Seznani so se tudi s projektom, ki z upoštevanjem tradicionalnih pristopov pri nabiranju cvetov arnike prinaša možnost zaslužka za ranljive skupine prebivalcev. Tradicionalno so to delo opravljali starejši ljudje in otroci. Do rešitve problema trajnostnega upravljanja z naravnimi viri so prišli s celostnim pristopom. V okviru razvojnih in raziskovalnih projektov so najprej preučili rastne razmere in biodiverzitetno arnike na območju ter njene zahteve. Na osnovi rezultatov so postavili sistem sonaravnega izkoriščanja rastišč. Investirali so v zbirne centre in sušilne kapacitete. Vse je zgrajeno pretežno iz lesa in tudi oprema je namenoma izbrana tako, da je z njo enostavno upravljati. Kot vir

Education and Culture
Lifelong Learning Programme

energije za sušenje uporabljajo ostanke gozdarjenja, ki običajno ostanejo v gozdovih kot odpadki. V letih so zbrali podatke in postavili sistem usposabljanja lokalnih prebivalcev (nabiralcev). Začeli so tudi s poskusi kultiviranja arnike in nekaterih drugih zdravilnih rastlin. Povezali so se z znano kozmetično hišo, ki odkupi večino proizvodnje posušene arnike. Dogovorili so se za pristop pravične trgovine, kjer del stroškov za trajnostno gozdarjenje in ekološko pridelavo pokrije kupec. S takim pristopom zmanjšajo nevarnost prekomernega nabiranja in zmanjšanja biotske raznolikosti na naravnih rastiščih. Celoten sistem od nabiranja, sušenja, pakiranja in prodaje je trajnostno naravnani in je poskus odgovora na spremenjene ekonomske razmere po uvedbi prepovedi sečnje na tem področju. Gre za zanimiv primer upoštevanja tradicije in novih dognanj pri izrabi naravnih virov, ki bi ga lahko uporabili kot izhodišče tudi pri nas.

Tudi na tej delavnici je bilo potrjeno, da poznavanje agroekoloških znanj in njihova ponovna uporaba daje možnost podeželju pri nadaljnjem razvoju in prilagajanju podnebnim in drugim spremembam.

» DR. JANKO RODE

Mobilnost v izobraževanju

Srečanje mednarodne projektne skupine ECVET-STEP na KGZS v Ljubljani

V času poletnih aktivnosti na mednarodnih projektih je Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije gostila skupino strokovnjakov iz sedmih evropskih držav, ki jih povezuje skupno delo na projektu s področja poklicnega izobraževanja in pridobivanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK).

Projekt ECVET-STEP je financiran s strani Evropske komisije in sodi na področje vseživljenjskega učenja, pri tem pa sodelujejo strokovnjaki iz tujih inštitutov in univerz, in sicer iz Belgije, Nizozemske, Nemčije, Španije, Češke, Grčije in Slovenije.

NPK POSTAJA POMEMBNA

Skupina strokovnjakov se je usmerila na eno najbolj sodobnih področij v izobraževanju, to je mobilnost, in pri tem upoštevala dejstvo, da vlada v Evropi velika ponudba delovne sile, ki se je pripravljena stalno izpopolnjevati.

KGZS v sodelovanju z osmimi kmetijsko-gozdarskimi zavodi že več kot desetletje uspešno izvaja NPK v kmetijstvu. Pri tem je pomembno udejstvovanje kmetijskih svetovalcev iz posameznih kmetijsko-gozdarskih zavodov in KGZS, ki sodelujejo v postopkih svetovanja in pri pripravah portfeljev, so člani ali predsedniki komisij v postopkih pridobivanja NPK (ocenjevanje, ovrednotenje, potrjevanje) in končno pri oblikovanju in podeljevanju certifikatov o Nacionalnih poklicnih kvalifikacijah v kmetijstvu.

V kmetijstvu in gozdarstvu lahko pripišemo velik pomen pridobivanju NPK, saj kandida-

KGZS je gostila skupino strokovnjakov za poklicno izobraževanje iz sedmih evropskih držav.

ti z leti pridobijo veliko znanj, ki jih s pomočjo predpisanih postopkov ovrednotijo in potrdijo s certifikatom.

Zlasti v šolstvu je vse bolj aktualna in že razširjena mobilnost med evropskimi državami z namenom, da bi kandidati pridobili nova znanja kot tudi druge dragocene, nepogrešljive izkušnje današnjega časa (samostojnost, jezik, iznajdljivost, komunikacija ...). Pri tem igrajo pomembno vlogo javni razpisi, ki omogočajo šolam, dijakom in študentom, da si lahko pridobijo tovrstne izkušnje in s tem večje potencialne možnosti za zaposlovanje doma ali v tujini. Naše šole izvajajo mobilnost s svojim usposobljenim kadrom, ponekod pa pomembno vlogo odigrajo za to ustanovljene agencije. Slovenski šolski sistem je že vnesel večino elementov sistema ECVET v postopke mobilnosti.

Prizadevanja strokovnjakov na projektu ECVET-STEP so namenjena evropskemu poenotenju in obvezni rabi elementov ECVET. Pri tem je najbolj zapletena naloga oblikovanje učnih enot, iz katerih so sestavljeni učni rezultati, ki jih kandidati dobijo preko rednega šola-

lanja in po neformalnih učnih priložnostih.

Pri nas je le v sledovih znana mobilnost na področju NPK v kmetijstvu in tudi še nimamo oblikovanih učnih enot, ki bi predstavljale ključne elemente za priznavanje ali ponovno uporabo v drugih kvalifikacijah, ki si jih posameznik lahko pridobi.

Za zaposlovanje in usposabljanja je potrebno dosegati čim bolj izenačene kriterije in zahteve, ki bodo hitro prepoznavne za delodajalce in iskalce zaposlitev – le-ti pa potrebujejo hiter dostop do prepoznavanja pogojev za zaposlovanje in načinov za pridobitev znanja in kompetenc za določeno delovno mesto.

Pomemben poseg sistema ECVET-STEP je tudi na področje vseživljenjskega učenja, s katerim si kandidati lahko pridobijo višje ravni izobrazbe, na novo pridobijo ali zvišujejo raven lastne kvalifikacije ali izobrazbe ali pa zbirajo še dodatne nove kvalifikacije. Pomembna naloga projekta ECVET-STEP je tudi zagotavljanje uspešne kontrole nad pridobljenim znanjem, ki bo vzbujala zaupanje in se sproti posodabljalna.

UPORABNO SPLETNO ORODJE

Skupina strokovnjakov, ki deluje na projektu ECVET-STEP, pripravlja primerno, enostavno spletno orodje, ki bo kandidatom zagotavljalo preverjanje svoje ravni znanja na podlagi pridobljenih znanj, spretnosti in praks in pridobitev certifikata. Pri tem bo lahko le dovolj dobra spletna aplikacija sprejemljiva za celo Evropo. Z njeno pomočjo bo mogoče preveriti tudi, katere delovne organizacije so kompetentne za izvajanje poklicnega izobraževanja in NPK, ob predpogoju, da evropske države implementirajo sistem ECVET.

Poslanstvo projekta ECVET-STEP je podpora evropskemu prebivalstvu in gospodarstvu z uporabo in širitvijo načel ECVET, ki se naslanjajo na najbolj sodobna znanja 21. stoletja. S temi načeli bo lažje premostiti pomanjkljivosti med opisi delovnih mest v Evropi in dejanskim znanjem, ki ga kandidati pridobijo na različne načine, v različnih državah in raznih učnih okoljih. To orodje bo vsebovalo enotne kriterije za celo Evropo.

»MAG. JOŽICA VODOPIVEC
ROZMAN

Končan je projekt LIFE+

Program upravljanja območij Natura 2000 v Sloveniji 2015–2020 LIFE+ je uspešno zaključen.

Cilj projekta LIFE+ s kratko PUN 2000 je bil oblikovanje Operativnega programa upravljanja območij Natura 2000 v Sloveniji za obdobje 2015–2020. V projektu, ki ga je kot vodilni partner koordiniralo Ministrstvo za okolje in prostor, je sodelovalo še pet partnerjev: Zavod Republike Slovenije za varovanje narave, Zavod za gozdove Slovenije, Zavod za ribištvo Slovenije, Inštitut za vode Republike Slovenije in Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije.

V okviru projekta je bila najprej izvedena analiza izvajanja ukrepov iz programa za obdobje 2007–2013, kjer so ugotovili, da je bilo aktivnosti za ohranjanje narave na območjih Natura 2000 bistveno več kot v preteklosti, vendar doseganje ciljev programa upravljanja ni bilo zadovoljivo. Pri varstvu narave je zaostajalo sprejemanje načrtov upravljanja zavarovanih območij. Prav tako ni zaživel mehanizem pogodbenega varstva. Ugotovili so, da je bilo realiziranih manj investicij in storitev za postavitev teme-

ljev trajnostnega razvoja, kot je bilo načrtovano. Raziskovalne aktivnosti, povezane z zavarovanimi območji, so bile izvedene in financirane le v manjšem obsegu. Kljub temu pa je bilo spremljanje stanja habitatov pogostejše kot prej. Tudi na področju gospodarjenja z gozdovi niso bili doseženi cilji, zastavljeni v prejšnjem obdobju. Na področju kmetijstva so ugotovili, da so bili kmetijsko okoljski ukrepi, namenjeni ohranjanju ali izboljšanju stanja travniških habitatov, uspešni le na 11 % območij. Na področju voda pa so ugotovili veliko vrzel med sprejetimi zavezami in stanjem na terenu, kjer mnogokrat ukrepi niso sledili priporočilom načrtov upravljanja. Vsa spoznana dejstva so bila osnova za iskanje novih rešitev pristopa upravljanju zavarovanih območij Natura 2000.

PROGRAM POTRDLA TUDI VLADA

Za kakovostno izvajanje ukrepov na območjih Natura 2000 je bilo potrebno pripraviti po-

sodobljen opis stanja vrst in habitatov. Na 75 delavnicah je bila izdelana obsežna baza podatkov o območjih Natura 2000, ki poleg podatkov o stanju vsebuje tudi zastavljene varstvene cilje ter predvidene ukrepe za ohranjanje. Nov program upravljanja je nastal v tesnem sodelovanju s petindvajsetimi biologi, raziskovalci ter poznavalci rastlin in živali. V program upravljanja so določili podrobne varstvene cilje in ukrepe za doseganje ugodnega stanja ter postavili kazalce za spremljanje stanja in raziskovalne aktivnosti. Osnutek programa upravljanja so v okviru široko zastavljenih delavnic za posamezna področja pregledali s strokovnjaki in izvajalci. Tako so dobili neposredne informacije in praktična znanja, ki so bili v pomoč pri pripravi izvedbenega dela. Predstavitvi predlaganih rešitev strokovni javnosti sta bila namenjena tudi dva strokovna posveta. Dokončno oblikovan program upravljanja je nato šel v proceduro medresorskega usklajevanja in javno razpravo. Vlada Republike Slovenije je o njem odločala in ga potrdila trideseti seji dne 9. aprila 2015, popravek dveh prilog pa na osemindvajseti seji dne 28. maja 2015. Za širšo strokovno javnost so bile organizirane predstavitve na šestih tematsko obarvanih delavnicah, ki so pokrivalo segmente gozdarstva in lova, kmetijstva, upravljanja voda in ribištva, regionalne teme ter monitoring in raziskave.

V okviru projekta so potekale tudi aktivnosti mednarodnega mreženja. Tako so bile organizirane delavnice o območjih Natura 2000 na obmejnih območjih z Avstrijo, Madžarsko, Italijo in Hrvaško, kjer so strokovnjaki primerjali rešitve in usklajevali aktivnosti, vezane na območja Natura 2000 in njihovo upravljanje.

SOBIVANJE MED ČLOVEKOM IN NARAVO

Zelo uspešna je bila aktivnost, povezana z ozaveščanjem širše javnosti. Objavljeno je bilo več člankov, intervjujev in organiziran fotografski natečaj z namenom povečati prepoznavnost odnosa med človekom in naravo ter njunem sobivanju, pomembnem za blaginjo. Najboljše fotografije so bile razstavljene na več dogodkih in objavljene v časopisu, ki je bil partner v tem delu projekta.

Kot potrditev kakovosti zaključnega projekta zapišimo, da je bil predstavljen tudi na evropskem srečanju, posvečenem projektom LIFE, ki se ukvarjajo z oblikovanjem programov upravljanja, spomladi v Bruslju. Projekt je bil izpostavljen kot obsežen, natančen in zelo dober.

» DR. JANKO RODE

Vse o aktivnostih projekta, poročila, dokumente in predstavitve s posameznih delavnic lahko preberete na spletni strani projekta <http://www.natura2000.si/index.php?id=21>. Končna verzija Programa upravljanja območij Natura 2000 2015–2020 je dostopna tudi na spletnem naslovu <http://www.natura2000.si/index.php?id=330>. Izšla sta brošura NATURA 2000 v Sloveniji: ljudje z naravo — narava za ljudi http://www.natura2000.si/fileadmin/user_upload/E_Brosura_N2000_LIFE2015.pdf in kratko poročilo o rezultatih projekta v tiskani obliki, ki je dostopno pri partnerjih projekta.

NA KONCU

Fižolov golaž

Čeprav se na prvi pogled zdi, da je tokratni recept predvsem za vegetarijance, pa vseeno pri pripravi uporabimo tudi slanino. Lahko jo naredimo tudi brez, a potem jed izgubi del svojega okusa in tudi vonja. Še vedno pa je fižolov golaž prava rešitev za vroče poletje, saj rastejo vse sestavine na domačem vrtu. Tudi na kmetiji Doberšek so sestavine za to okusno jed nabrali pred svojo hišo.

Sestavine:

- 1 liter vode,
- 350 g stročjega fižola,
- 3 srednji krompirji,
- 100 g slanine,
- 1 žlica svinjske maščobe,
- 2–3 stroki česna,
- 2–3 srednje čebule,
- vejica šetraj, rožmarina, list lovorja, žlica paradižnikove mezge,
- 2 žlici moke,
- sol in poper.

Žlizo masti damo v ponev in na njej prepražimo na kocke narezano slanino. Dodamo seseklano čebulo in ko zarumeni, dodamo stisnjen česen. Ko zadiši, dodamo stročji fižol, zrezan na 2 do 3 centimetre dolge trakove, in na kocke narezan krompir. Pražimo 20 minut. Dodamo žlico paradižnikove mezge, šetraj, rožmarin, lovorjev

list, solimo in popramo. Moko popražimo na maščobi in dodamo jedi. Vse skupaj zalijemo z vodo do primerne gostote. Jed naj počasi vre še 45 minut. Postrežemo z domačim kruhom.

Dober tek!

Več receptov najdete na spletni strani www.zarazvojpodzelja.si.

Nagradna uganka

Začetnice besed dajo geslo. Geslo pošljite do 8. septembra na naslov: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gosposidjnska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA UGANKA.

Izmed pravih odgovorov bomo izžreball pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade. Geslo prejšnje uganke je bilo SPRAVILO SENA. Izmed prispelih odgovorov smo izžreball pet nagrajencev: Andrej Skumavc, Mojstrana; Jana Grebenc, Ljubljana; Darinka Mlakar, Slap ob Idriji; Andrej Jamnik, Škofja Loka; Andrej Rebec, Rakek. Čestitamo!

Oseba iz Jurčičevega romana Deseti brat	█													
Še vedno ga premalo izkoriščamo	█													
Če je jasno nebo, jih vidimo ponoči	█													
Če je jasno nebo, ga vidimo podnevi	█													
Ljubljansko pokopališče znanih	█													
S tujko poimenovan špargelj	█													
Vodna popestritev stanovanj z ribami	█													
Raste na trti	█													
Na kopnem so živali in ...	█													
Osama, tudi zaščita žic	█													

VABIMO

PODEŽELJE V MESTU

Vabimo k sodelovanju

Vroči dnevi in ljudeh zbudijo željo po morju, soncu, plesu, glasbi, dobri hrani in družbi. Tako je bilo zadnje Podeželje v mestu Koper v znamenju prepleta slovenske in španske ljudske glasbe. Pred nami sta še dva jesenska dogodka. **Podeželje v mestu Ljubljana 5. septembra na Pogačarjevem trgu** ter **Podeželje v mestu Maribor 10. oktobra na Trgu Leona Štuklja**. Obe prireditvi bosta potekali v sklopu promocijskega projekta BREZ PREDSDOKOV o SKP in kmetijstvu, ki ga izvaja KGZS v sodelovanju z Evropsko komisijo, Generalnim direktoratom za kmetijstvo in razvoj podeželja.

Za sodelovanje je še nekaj prostih mest. Lepo vabljeni!

Pisne prijave sprejemamo na e-naslov: pr@kgzs.si ali po pošti na naslov: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana.

V prijavi navedite kontaktne podatke (ime, priimek, naslov, kontaktni telefon in elektronski naslov, ime kmetije in kaj ponujate). **Ostale pogoje najdete na spletni strani www.kgzs.si**. Dodatna morebitna vprašanja pošljite na: pr@kgzs.si. Veseli bomo tudi klicev (01 51 36 609) in sporočil z dodatnimi predlogi in željami.

Lepo vabljeni!

» TATJANA VRBOŠEK

Matjaž Stopar, Kmetija Jagodnik, Ilirska Bistrica, Podeželje v mestu Koper, 6. junij 2015

»Naša kmetija se ukvarja z živinorejo in predelavo mesa. Danes je bilo zelo vroče, prodali nismo veliko, smo pa veseli, da lahko promoviramo našo ponudbo. Ljudje, ki pridejo k nam, iščejo kakovost in jim je jasno, zakaj je cena naših izdelkov višja. Dogodkov, kot so Podeželja v mestu, se radi udeležujemo in od Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije pričakujemo predvsem odpiranje možnosti za prodajo naših izdelkov. Naša kmetija je vpisana tudi na strani www.kupujmodomace.si.«

Novosti:

- ✓ zavarovanje, prilagojeno namenu reje,
- ✓ zavarovanje, prilagojeno velikosti črede,
- ✓ možnost izbire vrednosti živali (zavarovalne vsote),
- ✓ možnost izbire višine kritja stroškov zdravljenja živali.

Zavarovanje govedi po meri

Novo zavarovanje govedi zagotavlja ustrezno zavarovalno kritje za vsako čredo in vsako rejo.

ČAS JE ZA SEJEM AGRA

T4 LP

- višina pod 230cm
- varčni motorji
- nizko težišče

AGRA

OD 22. DO 27. 8. 2015

- robusten in zmogljiv
- sodobni motorji
- kapaciteta dviga 4700kg

TD5

O POSEBNIH SEJEMSKIH POPUSTIH SE POZANIMAJTE ŽE VNAPREJ. VELJA ZA MODELE NA ZALOGI. KOLIČINA JE OMEJENA.

1.000 EUR

DODATNI PROMOCIJSKI POPUST

CENA VKLJUČUJE DDV. FOTOGRAFIJE SO SIMBOLČNE

ZASTONJ KLIMATSKA NAPRAVA

Pooblaščen prodajalci: AVTOCENTER Ormož, tel: (02) 741 64 11 / KMETIJSKI CENTER LAH, Komenda, tel: (01) 834 20 80

JAKŠE SAMO s.p., Šentjernej, tel: (07) 308 13 09 / PATRIKS, d.o.o., Dobrovo v Brdih, tel: (05) 330 87 40 / KOVAČ ROBERT, s.p., Murska Sobota, tel: (041) 756 152, (031) 304 940

ITRO, d.o.o., PE Štore
Železarska c. 3, 3220 Štore

tel. (03) 780 57 12 (14, 15)
www.newholland.si

SEMENARNA Ljubljana nudi širok izbor semena ozimnih žit

Sorte ozimne pšenice

Sorta	Tip klasa golica-G, resnica-R	Zgodnost 1-zgodnja, 9-zelo pozna	Kakovost
FELIX	G	1	A/B
VALBONA <small>ново</small>	R	1	A
CIMABUE <small>ново</small>	R	2	A/B
OLIMPIJA	R	2	A
VULKAN	R	2	A/B
GARCIA	G	2	C/B
AREZZO	R	3	A/B
SOISSONS	R	3	B/A
BASTIDE	G	3	B/C
GALACTIC	R	3	B/C
SY MOIS- SON	R	3-4	B
FARMEUR	R	3-4	B
ORCAS	G	5	B/C
ILLICO	G	5	B

Sorte ozimnega ječmena

Sorta	Tip klasa 2n-dvovrstni, 6n-šestvrstni	Zgodnost 1-zgodnja, 9-zelo pozna
BINGO	2n	2
MAXIM	2n	3
LIMPID	6n	4
MALABAR	6n	5

Sorte ozimne tritikale

Sorta	Zgodnost 1-zgodnja, 9-zelo pozna	Višina rastline 1-zelo nizka, 9-zelo visoka
RAGTAC	4	3-4
GRENADO	4	2-3
MODERATO	5	5-6

Sorte ozimne tritikale

DANKOWSKIE DIAMENT
DANKOWSKIE <small>ново</small> AMBER

Strokovno svetovanje na terenu: Gorenjska, Primorska,
Osrednja Slovenija: Aleš Volčič, 031 472 809 Pomurje:
Dušan Ozvatič, 031 804 975 Štajerska, Koroška:
Drago Strmšnik, 031 266 363 Dolenjska: Mitja Žagar, 040 603 321

www.semenarna.si